

KURTULUŞ

DEVİRİM İÇİN SAVAŞMAYANA SOSYALİST DENMEZ!

THKP-C/HDÖ Programında
Burjuvazi ve Barış

Mahir Çayan
Leninizm ve Revizyonizm

**Çavuşesku, Revizyonizm
ve Proletarya Diktatörlüğü**

**Kapitalizm
ve "Modernizasyon"**

**Birlik,
Beraberlik,
Bireysellik!**

Öğrenci Hareketi Üzerine

"Moskova Duruşmaları"...
"Prag Baharı"...

KURTULUŞ için

KURTULUŞ, bundan 19 yıl önce ilk sayısı yayınlanmış bir yayın organıdır. 1971 yılının 1 Mart günü, MAHİR ÇAYAN ve yoldaşları tarafından, THKP-C'nin ideolojik ve politik yayın organı olarak çıkarken, yayın politikası bizzat Mahir yoldaş tarafından şöyle belirlenmiştir:

"Bugün ülkemizde revizyonizmin etkinliğini çeşitli alanlarda görmek mümkündür. Mesela, sosyalist aydınlar için ayrı 80 sayfalık bir aylık dergi; 'orta seviyede' olanlar için haftalık 16 sayfalık bir dergi; işçi-köylü kitleleri için de birer kitle gazetesi çı-karma, revizyonist yayın politika-sının ifadesinden başka birşey değildir.. Emperyalizmin işgali altında olan, dolayısıyla Halk Sava-şının zorunlu bir durak olduğu ülkelerde sosyalistlerin temel mücadele metodu politikleşmiş askeri savaş metodudur. Bu metodu, temel metod olarak ele alanların devrimci yayın politikası bu olmaz. Bu yayın politikası, halk savaşından yan çizen, dergicilik ve gazeteciliği temel alan revizyonistlerin politikasıdır. Büyük şehirlerde yayınlanan bir dergi etrafında örgütlenme ve bunun aracılığıyla parti örgütlenmesine geçme, revizyonist bir örgütlenme anlayışıdır."

İşte Mahir yoldaşın ortaya

koyduğu bu perspektifle yayınlanan KURTULUŞ, 15 Mart tarihli ikinci sayısından sonra legal olarak yayınlanamamıştır. 3. sayısı teksir olarak Mayıs içinde yayınlanmış ve o tarihten itibaren bir daha yayınlanamamıştır.

Ancak, daha sonraki yıllarda, aynı adla birkaç dergi yayınlanmıştır. Ancak bunlar THKP-C'nin ideolojik-politik çizgisini izleyen yayınlar olarak değil, THKP-C'nin 1971 ve 1972 yılındaki mücadelesinin yarattığı sempatiyi kendi oportünist amaçları için kullanmak isteyen bazı oportünistlerce çıkartılmıştır. Bu durum, en popüler olanının, kısa bir sürede "KSD" olarak tanımlanmasıyla açıkça ortaya konmuştur.

Bugün yayınlamakta olduğumuz KURTULUŞ, Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ni devrim stratejisi olarak kabul eden Halkın Devrimci Öncüleri'nin bir yayınıdır. Yayın politikamız, Mahir yoldaşın KURTULUŞ'un ilk sayısında ortaya koyduğu politikadır. Yine "**Kesintisiz Devrim II-III**"de ortaya konduğu gibi, bugün için, periyodik olmayacaktır.

İllegal bir yayın olarak KURTULUŞ, örgütümüzün ideolojik-politik görüşlerini açıklayan bir yayındır. Dolayısıyla, yayınlanan tüm yazılar, örgütümüzü bağlayan yazılar durumundadır. Bu

bağlamda KURTULUŞ, herkesin özel düşüncelerini açıkladığı, polemiklerin yapıldığı bir tartışma "platformu" olmadığı gibi yazılarda ortaya konan düşüncelerin sorumluluğunun belirsiz olduğu bir yayın da değildir. Şüphesiz böyle bir yayın politikası, "birlik" adını ağızlarından düşürmeyen oportünistlerin tepkisine yol açacaktır. Ama bizler, ne olduğu belirsiz "birlik" in değil, belirli bir örgütün yayınından söz etmekteyiz. Ve bu örgüt Marksizm-Leninizmi eylem kılavuzu olarak kabul eden TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ/HALKIN DEVRİMCİ ÖNCÜLERİ'dir.

Sözlerimizi bitirirken son olarak "polemik" konusunda birkaç söz söylemek istiyoruz.

Bizler, ideolojik mücadeleyi bir polemik aracı olarak görmüyoruz. Ancak bu, polemikten kaçındığımız anlamında yorumlanmamalıdır. Polemik, yalnızca, görüş ayrılıklarının gerçek nedenlerini açığa çıkarırsa, neden ortaya çıktığını, ne derinlikte olduğunu, sorunun özüne mi, yoksa ayrıntısına mı olduğunu, ortaya koyarsa, bir ve tek örgüt saflarında ortak çalışma için bir engel olup olmadığını açığa çıkarırsa yararlıdır, aksi halde, her polemik oportünist tutumun dışavurumu olacaktır. ★

Türkiye Halk Kurtuluş Partisi

**HALKIN
DEVRİMCİ
ÖNCÜLERİ**

KURTULUŞ,
THKP/HDÖ-Genel Komitesi'
nin bir yayınıdır.

Türkiye/1990

THKP/HDÖ Programı'nda Burjuvazi ve Barış

Çağımız emperyalizm ve proleter devrimler çağıdır.

Serbest rekabetçi kapitalizmin tekelci kapitalizme dönüşmesiyle birlikte, üretim araçlarının özel mülkiyeti ile üretimin toplumsal niteliği arasındaki çelişki, sonal olarak çözümlenebilecek boyutta bir antagonizma kazanmıştır. Bu antagonizma, kapitalizmin sürekli ve genel bunalımını ortaya çıkararak, sosyalist devrimlerin nesnel koşullarını olgun-laştırmıştır.

Günümüzde kapitalizmin sürekli ve genel bunalımının III. dönemi yaşanmaktadır. I. ve II. bunalım dönemlerinden farklı olarak, bu dönemde emperyalizm yeni-sömürgecilik yöntemleriyle sömürsünü ve baskısını sürdürmektedir. Dünyanın 1/3'ünün emperyalist sömürünün dışına çıkmış olması, emperyalizmin tarihinde en büyük pazar sorunu ile karşı karşıya kalmasına yol açmıştır. Bir yandan pazar sorunu, diğer yandan pazarların sürekli olarak devrimlerle yitirilmesi karşısında emperyalizm, artan oranda ekonomisini askerileştirmiştir.

Askerleştirilmiş ekonomi, III. bunalım döneminde gerek emperyalist-kapitalist ülkelerdeki proleter devrimci mücadelelerin, gerekse geribıraktırlmış ülkelerin halk devrimlerinin gerçekleştirilmesinde, proletaryanın ve ezilen halkların karşısında büyük bir emperyalist askeri gücün çıkartılması sonucunu doğurmuştur. Bu durum, gerek kapitalizmin iç dinamikle geliştiği ülkelerde, gerekse bu dinamğin çarpıtıldığı geribıraktırlmış ülkelerde, proletaryanın sosyalist devrim yönündeki mücadelesine şiddete dayanan devrimden başka bir yol bırakmamaktadır.

III. bunalım döneminde emperyalizmin yeni-sömürgecilik metodları ve ekonominin askerleştirilmesi, dünyanın her yerinde "barışçıl mücadele biçimleri"nin yürütülmesini ve bu yol-

la iktidarlarının yıkılmasını olanaksız kılmaktadır.

Emperyalizmin muazzam askeri gücü karşısında, sosyalist devrimlerin "barışçıl" yollarla kazanılması olanaksızdır. Bu, proletaryanın barışın, barışçıl mücadelenin mutlak karşıtı olmasının bir ürünü değildir. Proletarya, her zaman böyle bir yolun olmasını ister ve buna karşı direnecek son kişiler proleterler ve komünistler olmuştur.

Ancak sınıf mücadelelerinin tarihi göstermiştir ki, toplumun ve insanlığın yeniden inşası, gerçek ve kalıcı kurtuluşu, tek bir sınıf tarafından, proletarya tarafından gerçekleştirilebilir. Proletarya, insanlığın gerçek ve kalıcı kurtuluşunun nasıl gerçekleşeceği ortaya konulduğu andan itibaren, her zaman ve her yerde burjuvazi tarafından bir devrime zorlanmıştır.

Zor araçları tekeline elinde bulunduran burjuvazi, bu araçlarla, yani şiddet yoluyla varlığını korumak ve proletaryanın insanlığın gerçek kurtuluşuna yönelik tarihsel hareketini engellemek için çaba göstermiştir. Bu koşullar altında proletaryanın burjuvazinin dayatmaları karşısında geri çekilmesi, insanlığın gerçek ve kalıcı kurtuluşu amacından vazgeçmesi olanaksızdır.

Eğer burjuvazi, kendi silah tekeline dayanarak ortaya koyduğu dayatmalardan, kendi kendine uzaklaşabilecekse, bundan proletarya sadece memnunluk duyar ve bunu kalıcılığı koşullarında zora başvurmaktan kaçınabilir. Ama sadece bu koşulla.

Böyle bir gelişmenin, kapitalizmin ve emperyalizmin nesnel gerçekliği ile çatışacağı da açıktır. Bu nedenle, burjuvazinin böyle bir tutum içine girmesini istemek, ütopya dan başka birşey değildir. ★

Leninizm ve Revizyonizm

“Marksizm son derece derinliği olan, son de-rece karmaşık bir doktrindir.’

Marksizm sürekli olarak hayatın yeni gerçekleri karşısında derinleşip, zenginleşen, kendi kendini aşan bir doktrindir. Marksizmde esas olan lafızlar değil, muhtevadır. Marksizmde değişmeyen tek şey Lenin’in deyişiyse, onun yaşayan ruhu diyalektik metoddur. Diyalektiğin en elementer iki unsuru olan **zaman** ve **mekan** kavramları dikkate alınmazsa, Marks ve Engels’e göre Le-nin’in, Lenin ve Stalin’e göre Mao Tse Tung’un ve Mao’ ya göre de III. bunalım döneminin muzaffer proleter devrimcilerinin revizyo-nizminden bahsetmek mümkündür.

Oportünizm, her yerde ve her zaman bilimsel sosyalizmi tahrifte iki metoda başvurur.

Ya zaman ve mekan kavramlarını dikkate almadan, Marksizmin ustalarının başka tarihi şartlar için ileri sürdükleri ve yaşanan dönemde eskimiş olan tezlere dört elle sarılır ve bu tezleri kendi sapmasına dayanak yapmaya çalışır. Veya Marksizm-Leninizmin her şart altında geçerli tezlerini ‘*zaman ve mekan değişmiştir, o yüzden geçerli değildir*’ diyerek Marksizmi revize eder”.

"Revizyonizm ve oportünizm teoriiyi bir dogma ve nas olarak ele alır. Sadece devrim anlayışı, sınıflar kombinezonu ve örgüt meselelerinde değil, çalışma metodlarında da revizyonizmin so-runu yaklaşısı böyledir.

Her tarihsel dönemde, sağ oportünizm teoriiyi 'ortodoks' yönden dondurarak, Marksizmin yaşayan ruhu, somut durumların somut tahlilini bir yana atarak, onun özüne değil de, lafızlarına dört elle sarılır.

LENİNİZMİN EVRENSEL TEZLERİ

*** Devlet aygıtı, bürokrasi ve militarizmi ile

bir bütün olarak egemen sınıfların bir baskı örgütüdür.

*** Devrim, halkın devrimci girişimiyle –aşağıdan yukarı– mevcut devlet cihazının parçalanarak politik iktidarı ele geçirilmesi ve bu iktidar aracılığıyla, –yukardan aşağıya– daha ileri bir üretim düzeninin örgütlenmesidir.

Bunun için:

1) Milli krizin varlığı

2) Öncünün varlığı

3) Kitlelerin bilinçli ve örgütlü olarak savaşa katılması şarttır.

*** Emperyalist dönemde tek bir ülkede devrim olabilir. Bu dönemde burjuvazi devrimci niteliğini kaybetmiştir. Kendi devrimini kendisi yapamaz. Bu yüzden geri-bıraktılmış ülkelerde proletarya tek bir süreç içinde ikili devrimci görevle karşı karşıyadır. (Kesintisiz devrim esprisi).

*** Proletaryanın siyasi partisi olmadan proletarya devrimi olmaz.

*** Proletaryanın partisi ideolojik, ekonomik demokratik ve politik olmak üzere üç cephede birden savaşan, diyalektik ve tarihi materyalizmin temeli üzerine kurulmuş olan proletaryanın öncü müfrezesidir.

*** Devrim sürekli ve kesintisizdir. Sadece iktidarı ele geçirilip, altyapının düzenlenmesiyle bitmez, üstyapıda da sınıflı toplumlara özgü çelişkiler ortadan kalkana kadar devam eder. (**Kültür İhtilali**)

Leninizmin bu evrensel tezlerinin herhangi birisinin eskimiş olduğunu, dolayısıyla geçersizliğini iddia edenler, bu iddiaları ister soldan (Debray), isterse de sağdan (klâsik revizyonizm) gelsin, anti-Leninizmdir; revizyonizmdir.”

(Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim-I ve Kesintisiz Devrim II-III*)

Çavuşesku, Revizyonizm ve Proletarya Diktatörlüğü

1989'un son aylarında en çok konuşulan ve izlenen olaylar, hiç şüphesiz, Doğu-Avrupa'daki "sosyalist" ülkelerde meydana gelen olaylar olmuştur. Hemen hergün, basın ve televizyonda, yeni bir olay, yeni bir gelişme, yeni bir yönetim değişikliği, yeni bir karar ve kan ile gözyaşı haberleri gelmiştir. Bu haber bombardımanı altında insanlar, neyi nasıl değerlendireceklerini bilmeksizin, yeni haberler beklemeye başlamışlardır.

Ancak, Aralık ayının son günlerinde, Romanya'dan gelen haberler ve görüntüler, insanları bir kez daha şaşkınlığa itmiş ve bir kez daha belirsizliğe yöneltmiştir.

Kasım ayında Demokratik Almanya'da devlet ve parti yönetiminin değiştirilmesiyle başlayan "şok" dalgası karşısında kimin Marksist-Leninist, kimin revizyonist, kimin "demokrat", kimin kapitalist burjuva, kimin emperyalist ajan olduğu belirsiz hale gelmiştir. Daha dün kadar revizyonistlikleri tartışılmaz bir gerçek olan insanlar, "garip" bir tarzda, "perestroyka" ya direnmeye başlamışlardır. Marksizm-Leninizm karşısındaki sağ ve inkârcı çizgileri açık seçik bilinen insanların böylesi bir tutum içine girmeleri, en dramatik gelişmelerin bir öncüsü gibiydi. Bunlar, bir yandan "perestroyka" için, çeşitli olumsuz değerlendirmeler ileri sürerken, diğer yandan da "perestroyka" yanlılarını sürekli olarak eleştiriyorlardı. Böylece kimin kim olduğunun bilinmediği, neyin ne anlama geldiğinin tespit edilemediği bir dönem başlamıştı.

40 yıllık "Komünist" Parti yöneticileri, elle tutulur somut kanıtlar ileri sürülmecksizin "çıkarcılık"la, "zimmetine para geçirmek"le, "ihanet"le suçlanmaya başlandı. Daha dün kadar reviz-

yonizme karşı yöneltilen aşırı iddialar bile, bu suçlamalar karşısında, "iyi niyetli eleştiriler" durumuna düştü. Her görevden alınan parti yöneticisinin, kaç villası olduğu, kaç otomobili bulunduğu, ne kadar mücevheri olduğu, emperyalist basın-yayın organları aracılığıyla dünyaya duyurulmaya başlandı.

Ama tüm bunların içinde "perestroyka"nın ne olduğu, neleri içerdiği, neyi hedeflediği gözden uzak kalıyor ve revizyonist niteliği, hiçbir biçimde söz konusu edilemiyordu. Böylece dünya çapında ilginç gelişmeler ortaya çıkmaya başladı. Dünya Marksist-Leninist hareket mensupları ve hatta sempatanları, revizyonistler arasındaki bu hesaplaşmanın tozu dumanı içinde, kimin haklı kimin haksız olduğunu, kimin doğru şeyler söylediğini, kimin söylediklerinin Marksizmle çeliştiğini kavramaya çalışıyorlardı. Ama doğru bir değerlendirme yapabilmek için elde yeterli veri de bulunmuyordu. Özellikle kitle iletişim araçlarının dünya çapındaki yaygınlığına bağlı olarak büyük bir propaganda savaşının olanca hızı ile sürüyor olması, bu tür belirsizlikleri daha da artırıyordu. Genellikle enformasyon alanında propagandanın yoğunlaştırılması, doğru bir değerlendirme yapabilmek için gerekli verileri sağlar görünürken, iletilen haberlerin sürekli değişmesi, belirsizliği daha da artırmaktan başka bir sonuç vermiyordu.

"Glastnost" politikasıyla Doğu-Avrupa ülkelerine ilişkin her türlü haber, hemen her dakika, emperyalist ajanslar tarafından dünyaya yayılıyor olması, gelen haberlerin ne denli gerçek olduğu konusunda şüphe uyandırmakla birlikte, haberlerin yoğunluğu karşısında insanların bunları değerlendirecek zamanları bile bu-

lunmuyordu. Özellikle Demokratik Almanya da'ki gelişmeler birkaç gün önceden emperyalist Alman basını tarafından, neredeyse tüm ayrıntıları ile açıklanması, en şaşırtıcı olanıydı. Ünlü BILD gazetesi, tüm gelişmeleri, kimin, ne zaman ve neden parti yönetiminden ayrılacağını birkaç gün önceden yazması önemli görülmesine bile, bunlara karşı tek bir açıklamanın yapılmaması (görevden alınan yöneticilerin bunu yapabilmesi olanaksızdır) daha da şaşırtıcıydı. Üstelik BILD gazetesinin Alman emperyalistlerinin en gerici kesimlerinin denetiminde olduğu bilinmesine rağmen, bu sessizlik sürüyordu.

Bu ortamdaki yeni bir gelişme de Çekoslovakya'da ortaya çıktı. Tıpkı Demokratik Almanya gibi, ekonomik olarak önemlice ya da çözümlenemez sorunu olmayan, sosyal ilişkilerde geniş bir kolektif katılımın sağlanmış bulunduğu bir ülke olarak Çekoslovakya'daki parti yönetiminin ve ordunun "perestroyka"ya sıcak bakmadıkları da biliniyordu. Parti yönetimi ile ordunun, yasal sınırları aşan kitle hareketlerine karşı zor kullanacaklarını açıklamalarının ertesi günü birden görevlerinden ayrılmaları, insanları bir kez daha şaşkınlığa düşürüyordu.

Ve daha bunların "şok"u atlatılmamışken, Romanya'dan yepyeni haberler gelmeye başladı. 40 yıllık revizyonist Çavuşesku, önce kitle toplantısında yuhalanıyor ve sonra da askeri bir operasyon sonucunda yakalanarak kurşuna diziliyordu. Çavuşesku, kurşuna dizilmeden önceki son sözleri, kırk yıllık pratiğine uymayacak ölçüde zıt ifadeler içeriyordu. Kendisini Romanya parlamentosu ile işçi sınıfından başkasının yargılamayacağını ve bunların dışında hiç kimseye hesap vermeyeceğini söyleyen Çavuşesku'nun son sözü, "Yaşasın Komünizm" oluyordu. Kurşuna dizilirken üzerinde 1917 Ekim Devrimi'nin Bolşevik halk komiserlerinin giydiği türden deri ceket bulunan Çavuşesku, kimler tarafından ve ne amaçla ortadan kaldırıldığı da bilinmiyordu. Son beş yıldır "glastnost", yani "açıklık"tan söz eden SBKP yönetimi, Bu olaylar karşısında tek bir açıklama yapma zorunluluğu duymadıkları gibi, gelişmeleri "izlemek"le yetindiklerini söylemekte tereddüt etmiyorlardı. Bu da, meydana gelen olayların önceden planlanmış bir hareket olduğunu, ama partisiz kitlelerin hareketliliğine dayalı bir propagandayla gerçekleştirilmek istendiğini gösteren belirtiler oluyordu.

Romanya'da monarşik yönetime karşı mücadele döneminde olduğu kadar, Nazi Almanya'sının işgali altında da anti-faşist mücadelede Komünist Parti üyesi olarak yer almış Elena ve Nikola Çavuşesku'lar kolaylıkla "diktatör" ilan edilebilmişlerdir.

Çavuşesku'ların bu trajik ölümlerinin ardından, dünya çapında "demokrasi" ve "insan hakları savunucusu" olarak ilan edilmiş ve kimi "sol" çevrelerin "işçi sınıfı kahramanı" olarak nitelendikleri Leh Walesa, pervasızca "sıranın Küba'ya geldiği"ni, emperyalist yayın organları aracılığıyla tüm dünyaya ilan edebiliyordu.

Öte yandan, "dünya barışı"nın kurulmak üzere olduğunu, birkaç hafta önce, dünyaya açıklayan Amerikan emperyalizmi, "eroin kaçakçısı" olarak ilan ettiği Noriega'yı ele geçirmek için Panama'ya askeri müdahalede bulunuyordu. 30.000 Amerikan askeriyile yürütülen bir "polis" operasyonu ile, dünya jandarmalığını yapan Amerikan emperyalizmi, şimdi de dünya polisliğine soyunduğu görülüyordu.

Gorbaçov yönetiminin, kendisinden önceki SBKP yönetimlerine karşı yönelttiği eleştirileri, "doğruyu görmeye başlanması" olarak yorumlayan bazı Marksist çevreler ise, bu gelişmeler karşısında suskunluğu yeğliyorlardı.

Tabii bu gelişmelere şaşırmayanlar, hatta bunları bir çeşit sevinçle karşılayanlar da bulunuyordu.

SBKP revizyonistleri ve onların izleyicisi parti yönetimleri, bu olayları bekler tutumlarıyla, olayların asıl kahramanları olduklarını sergiliyorlardı.

Eski dönemin "sosyal-emperyalist"çileri de, bu olaylar karşısında belli bir netliğe sahip görünüm altında, her gelişmeyi önceden bilmenin (!) neşesini yaşıyorlardı. Onlar için, bu olaylar, kendi teorilerinin bir doğrulanmasıydı! Çünkü, ortada kapitalizm sözcükleri dolaşıyordu, mülkiyet değişikliklerinden söz ediliyordu. Bunlar, kendileri için yeterli veri sayılabiliirdi. Ne de olsa, onlar, onlarca yıl önce SSCB'nin kapitalizme geri döndüğünü, söylememişler miydi? Ama, onlarca yıl önce kapitalizme geri dönmüş bir ülkenin, onlarca yıl sonra kapitalizme geri dönmekten söz edilen bir ülke haline nasıl geldiğini açıklamak onların işine gelmiyordu. Aynı şekilde, kapitalizme geri dönmüş bir ülkede işçi sınıfının "bağımsız inisiyatifi"ni geliştiren, "yeni sınıf"a karşı büyük bir mücadele yürüten "Dayanışma sendikası"nın Başkanı Leh Walesa'nın, Romanya'da Çavuşesku'ların öldürülmesini desteklemesinin ne anlama geldiğini açıklamak da, onların işine gelmemektedir. Çavuşesku'nun SBKP'ye nasıl karşı çıktığını, nasıl bağımsız bir politika izlediğini uzun uzun anlatabilen "Sosyal-Emperyalizm" yanlılarının bu çıkmazı, onların şaşkınlığının gerçekliğinden başka bir anlama sahip değildir.

İşte bu ortamda Latin-Amerika'da, Küba'dan Fidel Castro'nun sesi duyuldu.

Castro, sosyalist blokun kalmadığını, Po-

lonya ve Macaristan'ın emperyalist-kapitalist sisteme doğru gittiğini açıklarken, emperyalistlerin ve SBKP'nin ne yaptığını da sergilemiş oluyordu. Amerikan emperyalizminin SSCB'ye, "diğer süper güç" olarak dünyayı kendi aralarında paylaşmayı önerirken ve bu durum Castro tarafından açık bir biçimde ortaya konulurken, SBKP yönetimi, tek bir açıklama yapmıyordu. Sosyalizmin son kalesini kanlarının son damlasına kadar savunacaklarını açıkça ilan eden Castro, sözlerini "Ya sosyalizm, ya ölüm" diye bitirirken, geleceğin dünyasının nasıl bir şiddet ortamına gebe olduğunu açık biçimde gösteriyordu.

Yıllardır SBKP revizyonizmine karşı ideolojik mücadele sürdüren ve bunda en küçük bir tavize yanaşmayan Marksist-Leninistlerin, emperyalist basın-yayın araçlarıyla yapılan propaganda karşısında etkili olabilmeleri beklene mezdi. Bu durum kaçınılmaz olarak "ehven-i şer" teorilerinin gelişmesine neden oldu. Kırk yıllık revizyonist Çavuşesku'nun, her dönemde "proleter devrimci" bir çizgi izlemiş gibi sunulabilmesini getirmiştir. Ve bu bağlamda revizyonizmin niteliğinin bir kez daha ortaya konulması, her zamankinden çok daha önemli olmaktadır.

SOSYALİZM VE REVİZYONİZM

1956 yılında SBKP'nin 20. Kongre'sinde açık biçimde ortaya çıkan revizyonizm, her şeyden önce, Marksizmin resmi bir inkârı olarak ortaya çıkan E. Bernstein revizyonizminden farklıdır. Ve aynı şekilde, kendisini tarihsel köken olarak Marksizme bağlayan sosyal-demokrasiden de farklılıklar taşır.

Marksizm-Leninizmin gayri-resmi inkâr olarak ortaya çıkan modern revizyonizm, Çeşitli Marksist-Leninist tezlerin geçersizliği ya da geçerliliği üzerine yapılan bir dizi tahrifat ve değerlendirmeye kendisini ortaya koymuştur. Revizyonizmin en temel özelliği, zaman ve mekan kavramlarını dikkate almaksızın, dünya tahlillerinde, Marksist-Leninist tespit ve ilkeleri, kendi özgün koşullarına göre ele almak, ve değerlendirmektir. Bu bağlamda revizyonizm için, Marksist-Leninist tespitler, ilkeler kendi koşullarına uymadıkları sürece geçerli olamazlar. Böylece Marksizm-Leninizmin evrensel tezlerinin varlığı, onlar için bir ayak bağı oluşturmaktadır. Bundan kurtulabilmek için, Marksizm-Leninizmi tahrif etmekten de çekinmemişlerdir.

Bu nedenle, revizyonizmin temel karakteri, Marksist-Leninist ilkelere ve hedeflere bağlı olarak, dünyanın devrimci tarzda değiştirilmesi eylemine yönelme yetenek ve iradesine sahip

olmamasıdır. Ancak kendisini Marksizm-Leninizmle tanımlayabilmek zorunda olması ve Marksizm-Leninizmden belli bir sapmayı ifade etmesi nedeni ile, Marksizm-Leninizmi bir yana bırakabilecek durumda da değildir. Bu nedenle, Marksizm-Leninizmi tahrif etmeksizin var olmayan bir siyasal çizgi durumundadır. Aradan geçen zaman, revizyonizmin karakterini belli oranda geliştirmiş ve günümüzdeki tahlil ve belirlemelerinde Marksist-Leninist teoriden çok az söz etmelerini getirmiştir. Proletaryanın iktidarda olduğu ülkelerde otuz yıldır sürdürülen revizyonist uygulamalar, hiçbir Marksist-Leninist tespitle açıklanamaz boyuta ulaşması, bu gelişmenin bir sonucudur. Yapılanların temel Marksist-Leninist ilkelere bağlı olmaksızın gerçekleştirilmesinin doğurduğu bu sorun, günümüzde önemli bir ideolojik sorun da yaratmıştır. Bunlarla birlikte Romanya' da Çavuşesku'nun trajik sonunun birlikte ele alınmasıyla, olaylar daha anlaşılabilir olmaktadır.

Romanya'da Çavuşesku'nun Parti başkanlığına gelmesinden itibaren her yönde gelişen revizyonizm, Romanya'da tanımlanabilir bir sosyalizmin inşasını ortaya çıkarmamıştır. Hemen her yönden SBKP revizyonizminin tespitlerine bağlı olarak yapılan ekonomik ve sosyal uygulamalar sonucu, Romanya, klâsik bir küçük-burjuvalar ülkesi haline gelmiştir. Bütün insanların proleter olması yönündeki faaliyetlerin revizyonist uygulamayla bu çarpıtılmasının zaman içinde Romanya'nın "bağımsız dış politika" sahibi olmasıyla bütünleşmiştir. Proletarya enternasyonalizminin içermediği bir tarzda "bağımsız" tutum, son tahlilde, küçük-burjuva milliyetçiliğinin bir ürünü olarak değerlendirilebilir. SBKP revizyonizmi tarafından zaman içinde değerden düşürülen ve giderek sosyalist ülke devletlerinin yalın bir dış politika gereğine indirilen proleter enternasyonalizminden uzaklaşmanın bu biçimi, Romanya'nın artan oranda emperyalist sistemle ilişkisini geliştirmiştir. Emperyalistlerin uluslararası finans kurumu olan IMF ile kurulan ilişkiler ve buradan alınan krediler Çavuşesku'nun "dış" politikasının Emperyalist basın tarafından övülmesinin de temelini oluşturmuştur. Proleter enternasyonalizminden her uzaklaşmayı büyük bir coşkuyla karşılayan emperyalizmin Romanya'ya karşı tutumu, aynı zamanda Romanya'daki partinin diğer proleter iktidarlarına karşı tutumunun maddi temeli olmuştur.

1985 yılında yapılan SBKP'nin 27. Kongre'si sonrasında Doğu-Avrupa ülkelerine önerilen yeni anlayış, hemen hepsinde olduğu gibi, Romanya' da da tepki ile karşılanmıştır. "Perestroika" olarak ifade edilen yeni anlayışa karşı, mevcut revizyonist parti yönetimlerinin tutum-

ları açık biçimde ortaya konulmuştur. “Kardeş KP’ler”in kendi içlerinde yaptıkları görüşmelerde ele alınan, tartışılan ve karşı çıkılan bu yeni anlayışın karşılaştığı direniş, ister istemez, bu partilerin mevcut yönetimlerinin değiştirilmesini gerekli hale getirmiştir. Bu gereklilik, SBKP tarafından 1987 yılından itibaren açık biçimde “ilgililer”e iletilmiştir.

SBKP’nin yeni yönetimi “kardeş KP’ler”in direnişine karşı kullandığı yöntem ise, ekonomik baskı temelinde inşa edilmiştir. COMECON ve Varşova Paketi ilişkileri içinde ortaya çıkmış “karşılıklı bağımlılık” olgusunun getirdiği ekonomik ilişkinin böylesine bir kullanımı karşısında, her ülke partisi farklı tutumlar takınmışlardır. Romanya Komünist Partisi’nin tutumu ise, doğrudan dış borçların tümüyle ödenmesi ve yeniden alınmamasıdır. Böylece borç veren ülkenin ekonomik güç yoluyla politik baskı yapabilmemesinin önüne geçilmek istenmiştir.

Bu tavır sonucu, Çavuşesku yönetiminde Romanya, yoğun bir tarımsal ürün ihracatı ile dış borçlarını iki yıl içinde tasfiye etmiştir. Bu da, gerek SBKP’nin, gerekse uluslararası anlaşmalarla desteklenen “perestroyka”nın emperyalistlere ilişkin yanının etkisizleştirilmesini getirmiştir.

Böylece SBKP, Romanya üzerindeki baskı gücünü önemli ölçüde yitirmek ile yüz yüze kalmıştır. Öte yandan Amerikan emperyalizmi de, kendisine yeni pazarlar sağlamada katkıda bulunacağını düşünerek her açıdan uygulanmasını desteklediği “perestroyka” için “direnen” Romanya’ya baskı yapabileme olanağı da bulunmamaktadır. Artık, Romanya’da belli bir değişikliğin yapılabilmesi için SBKP’nin elinde açık zor dışında hiçbir araç kalmamıştır.

Genel olarak Marksist-Leninist partiler arasında mevcut olan ya da olması gereken ideolojik-politik temel, daha tam deyişle proleter enternasyonalizmi, bu düzeyde SBKP tarafından kullanılabilir bir araç durumunda değildir.

Artık Romanya’da belli bir değişikliğin yapılabilmesi için, açık zor dışında hiçbir araç ve güç kalmamıştır. Bu da Aralık 1989’daki gelişmelerin kaçınılmazlığını ifade eder.

Bu gelişmeler karşısında Çavuşesku’nun politikası ise, tümüyle Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine geri dönüş olarak belirlenmiştir. Bir başka deyişle, Çavuşesku, 1917-1945 arasında en geniş biçimde uygulanmış olan “tek ülkede sosyalizm” kavrayışıyla hareket etmeye başlamıştır. Bunun sonucu olarak, bir yandan kırsal alandaki sosyal yapı yeniden düzenlenirken, diğer yandan parti içinde olası “perestroyka” yanlıları etkisizleştirilmeye başlanmıştır. Özellikle kırsal alana ilişkin uygulamalar, Macar

azınlık sorununu öne çıkarırken, kentlerde de bir gıda sorunu ortaya çıkarmıştır. Her iki sorun da, kaçınılmaz olarak, proletarya diktatörlüğü kavrayışını güncelleştirmiştir.

“Tek ülkede sosyalizmin inşası” sorununun proletarya diktatörlüğünü ne derece zorunlu kıldığı ve bu diktatörlüğün ne derecede zora başvurmalarını gerektirdiğini 1917 sonrasında SSCB pratiği açık biçimde göstermiştir. İşte, Çavuşesku, bu pratikten gelen bir tarihsel meşruiyet temelinde “sosyalist Romanya”yı her yönden kurmak için 1987 yılından itibaren çalışmaya başlamıştır.

Ancak, revizyonist bir geçmiş üzerinde sosyalizmin inşasının devrimci bir dönüşümü zorunlu kıldığını ve bunun da proletaryanın kitlesel hareketi ile gerçekleşebileceği Çavuşesku tarafından hesaba katılmamıştır. Otuz yıllık revizyonist bir yapıyı, kolaylıkla sosyalist bir yapıya dönüştürebileceğini sanan Çavuşesku, iki yıl içinde, bunun ne denli zorlu ve olanaksız olduğunu da görebilmiş değildir. Ve her şey de bu noktada odaklaşmıştır.

Modern revizyonizmin, gerek proleter enternasyonalizminden uzaklaşması, gerekse sosyalizmin inşasında ortaya çıkardığı farklı ekonomik ve sosyal yapı nedeni ile Marksizm-Leninizmin evrensel ölçekte ortaya koyduğu bir sosyalist toplum inşasını gerçekleştiremeyeceğini açık biçimde kanıtlamıştır. Bu kanıtlama, aynı zamanda, bu uygulamalar sonucu ortaya çıkan sorunların Marksist-Leninist ilkeler ve hedefler temelinde çözümlenemeyecek sorunlar olduğunu da kanıtlanmıştır. Kim ki, revizyonizmin ortaya çıkardığı ekonomik, sosyal, siyasal sorunları, temel Marksist-Leninist tespitlere bağlı olarak çözmeye çalışırsa çalışsın, yapılanlar, sorunları ağırlaştırmaktan öte bir sonuç vermeyecektir. İşte bu gerçek, revizyonizmin sosyalizmle olan ilişkisini ve Romanya’da Çavuşesku’nun çelişmesini ortaya koymaktadır.

Modern revizyonizmin ortaya çıkardığı en temel iç sorunlar, proletarya iktidarında, kuru büyük sanayilerin bilimsel ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak geliştirmeyi gerçekleştirememesi; sanayi üretimine geniş ölçüde katılan yeni işçilerin gerçek bir sanayi proletaryası haline dönüştürülmesinin sağlanamaması; tarımsal yapının küçük-köylü temelinden kurtarılabilmesi; sosyalist yaşam tarzının sosyal alanlarda egemen kılınabilmesi; sosyalist demokrasi ile proletarya diktatörlüğü arasındaki ilişkinin kurulabilmesi sonucu “saf demokrasi” arayışının güçlendirilmesi şeklinde sosyalizmin inşasının revizyonist kavranışının getirdiği kesintiler, sapmalar ve hataların yarattığı çarpıklığın ürünüdür. Doğal olarak, bu sorunların Marksist-Leninist il-

kelere bağılı olarak çözümlenebilmesinin olanaksızlığı, sistem dışı çözüm arayışlarını kaçınılmaz kılmıştır. Bu arayışlar ise, emperyalizmin pazar gereksinmesi temelinde, karşı öneriler ortaya çıkarmıştır. Emperyalizmin “yardım” koşulu ise, bazı siyasal ve hukuki düzenlemeler içermek durumundadır. Öte yandan ise, ülke içinde güçlenen “saf demokrasi” anlayışları da, aynı biçimde istemler ileri sürmekteydi. Bu iki gelişme, proletarya diktatörlüğünün yeniden tanımlanmasını zorunlu kılmıştır. Ancak, Gorbaçov yönetimindeki SBKP, geçmiş dönem olduğu gibi, bunu Marksist-Leninist teoriyi tahrif ederek yapabilme olanağına da sahip değildir. Çünkü proletarya diktatörlüğü kavrayışı, Marksizm-Leninizmin kolay kolay tahrif edilebilir bir tezi durumunda bulunmamaktadır. Böylece proletarya diktatörlüğü ile “demokrasi”nin yer değiştirmesi gündeme getirilmiştir.

KÜÇÜK-BURJUVAZİ VE PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ

Marksizm-Leninizme göre, proletarya diktatörlüğü, Kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminin siyasal yönetiminin niteliği durumundadır. Bir başka deyişle, proletarya diktatörlüğü, bu dönemdeki proletarya iktidarının özünü oluşturmaktadır. Ancak bu diktatörlük ile siyasal yönetim biçimi bir ve aynı şey değildir. Devletin niteliği proletarya diktatörlüğü olmakla birlikte çeşitli siyasal biçimler ortaya çıkabilmektedir. Bu bağlamda, sosyalist demokrasi proletarya diktatörlüğünün siyasal yönetim biçimidir. Revizyonizmin karşı karşıya getirdiği de budur. Onlar, öz ile biçimi karşıtlık içine sokarken, belirlenmiş bir biçimden (“demokrasi”) yola çıkarak, buna uygun bir öz arayışına yönelmişlerdir.

Revizyonizmin ortaya çıkardığı en önemli sorun da burada yatmaktadır. Onlar proletarya diktatörlüğünü, sıradan bir devlet gücü sorunu olarak ele almışlardır. Proleter devletin sosyalizmin inşasındaki yerini dışlayan bu ele alışları, kaçınılmaz olarak “muhalafetin baskı altına alınması” şeklinde bir devlet uygulamasının ideolojik temeli olarak proletarya diktatörlüğünün görülmesini getirmiştir. Revizyonizmin dilinde “muhalafet”, sosyalizmi savunan, sosyalist ülke yurttaşlarının mevcut uygulamalara ya da sorunlara karşı belli bir tutum içinde oluşları durumudur. Dolayısıyla “sömürücüleri baskı altında tutmanın bir aracı olarak” proletarya diktatörlüğü gereksiz olmaktadır!

Revizyonizmin bu ele alış tarzı, tüm olarak, 1956’dan beri uygulanan revizyonist politikaların kendi iç mantığının ürünüdür. Dolayısıyla

kendi konuşmaları, değerlendirmeleri, tartışmaları tümüyle bunun çerçevesi içindedir ve bunun dışında bir mantık tarafından kavranabilir durumda değildir. Bu da, “geçmiş ile bugün arasında sürekliliğin nerede olduğu”nun tespitini güçleştirmektedir. Dünya çapında “geçmiş”, Marksist-Leninist teori, Ekim Devrimi ve “tek ülkede sosyalizmin inşası” olurken; revizyonizm için “geçmiş”, 1956 sonrasıdır. Bu nedenle, Marksist-Leninistler, günümüzdeki gelişmeleri “geçmiş” ile bağlantı içinde yorumlayamazken, revizyonistler bunu kolaylıkla yapabilmektedirler. Böyle bir farklılaşma, kaçınılmaz olarak dünyanın tahlili, emperyalizmin tahlili, emperyalist saldırganlık vb. konularında tam bir aynılık ortaya çıkarmaktadır.

Dünya çapında Marksist-Leninistlerin kullandığı ölçütler ile revizyonizmin kullandığı ölçütler birbirinden farklıdır. Bir taraf Marksist-Leninist teorik tespitleri çıkış noktası olarak ele alırken; diğer taraf, 1956 sonrasındaki revizyonist uygulamaları çıkış noktası olarak ele almaktadır. İşte bu farklılığın en belirgin olduğu konu da, proletarya diktatörlüğü ve “demokrasi” konularındadır

“Bütün ülkelerde proletaryanın devrimci hareketinin yükselmesi burjuvazinin ve sömürücülerin kendi egemenliklerini savunmaya yarayabilecek ideolojik ve politik dayanaklar bulabilmek için, işçi örgütlerinde sahip oldukları ajanların sürekli çabalarını doğurmaktadır. Bu dayanaklar arasında diktatörlüğün mahkumiyeti ve demokrasinin savunulması başta gelmektedir.

Her şeyden önce bu kanıt, sınıf sorununa değinmeden, ‘genelde demokrasi’ ve ‘genelde diktatörlük’ kavramları üzerine dayanmaktadır. Ulusun bütünlüğü öne sürülerek, sorunu sınıfların dışında ve üstünde sunmak sosyalizmin temel doktrini ile, burjuvazinin safına geçmiş sosyalistlerin sözde kabul ettiği, ama somutta unuttuğu sınıf mücadelesi doktrini ile düpedüz alay etmektir.”¹

İşte günümüzde Doğu-Avrupa ülkelerindeki olaylarda sürekli olarak işlenen “demokrasi” konusunun Lenin tarafından değerlendirilmesi böyledir. Burada açık biçimde sınıf perspektifini dışlayan bir “diktatörlük” ya da “demokrasi” kavrayışının teorik olduğu kadar, pratik olarak da Marksizmle çeliştiği belirtilmiştir. Bu konudaki hatalar ya da sınıf perspektifini dışlayan anlayış, kaçınılmaz olarak, proletaryanın iktidarını tehlikeye atacaktır. Romanya’daki son olaylar, bu konuda açık bir örnek teşkil etmektedir.

Çavuşesku'nun öldürülmesi, "genel olarak", "diktatörlüğün yıkılması" biçiminde sunulmuş olması, Lenin'in ne denli haklı olduğunu göstermiştir.

Ancak, bunların bilinmesi yeterli değildir. Bu tür bir kavrayışın, proletarya iktidarlarında nasıl ve neden ortaya çıktığının da bilinmesi gerekmektedir.

Son olayların gösterdiği gerçek, SSCB dahil olmak üzere, tüm Doğu-Avrupa ülkelerinde küçük-burjuva zihniyetin varlığını sürdürdüğü ve 1956 sonrasında giderek güçlendiğidir. Belli bir maddi temele sahip olmaksızın böyle bir zihniyetin güçlenebilmesi de olanaksız olduğu açıktır. İşte bu maddi temel, sosyalizmin inşasındaki revizyonist uygulamalarla sağlanmıştır. Küçük üreticilik sosyalist ekonomi ile dışsal olarak birleştirilmesi ve zaman içinde bunlara çeşitli tavizler verilmesi, özellikle de SSCB'de "sınıf mücadelesinin sona erdiği"nin açıklanması ve bu yolla gizlenmesi, bugünkü gelişmelerin temelidir.

"...saf demokrasi, devrimin bir anında kısa bir süre için geçici bir önem kazanacaktır, tüm burjuva ekonomisinin, hatta feodal ekonominin son umudu olarak (...) Her durumda, bunalım sırasında ve onun ertesinde, biricik hasmımız, saf demokrasinin çevresinde toplanan gerici yığınların tümüdür; ve bu hal, kanımca, hiçbir koşul altında ihmale gelmez."² (Engels)

Genel olarak "saf demokrasi"nin savunucuları küçük-burjuvazi olmaktadır. Onların sınıf mücadelesinin üstünden atlama tutumları, burjuvazi ile proletaryayı uzlaştırma çabaları, kendisini siyasal alanda hep "demokrasi" ile ortaya koymuştur. Ama kapitalistleri ve büyük toprak sahiplerini iktidardan indiren ve ülkeden kovmuş proletarya için, küçük-burjuvazi ve zihniyeti, büyük bir öneme sahiptir. Proletarya iktidarının geleceği, bir yerden sonra, küçük-burjuvaziye karşı yürütülen mücadeleye ve bu müca-

delenin zaferine bağlıdır.

"Ya küçük-burjuvaziye denetim ve gözetim altına alınız (yoksulları, yani nüfusun çoğunluğunu ya da yarı-proletaryayı sınıf bilincine varmış proleter öncünün etrafında örgütleyebilirsek bunu yapabiliriz), ya da onlar devrimin, tıpkı küçük mülkiyet toprağından fıskıran Napolyonlar ve Cavaignac'lar tarafından devrildiği gibi, kuşkusuz ve kaçınılmaz olarak, bizim işçi iktidarımızı da devireceklerdir. Sorun budur."³ (Lenin)

Küçük-burjuva hareketinin başarısı, son tahlilde, burjuvazinin başarısıdır. Çünkü, "*küçük-burjuvazi iktidarı elinde tutamaz, sadece burjuvazinin diktatörlüğünü gizlemeye yarar ve burjuvazinin mutlak iktidarına her zaman sadece bir basamak teşkil eder.*"⁴

Proletarya diktatörlüğü, bu nedenlerden dolayı, sadece iktidardan indirilmiş burjuvazinin yeni girişimlerini engellemek için değil, aynı zamanda küçük-burjuvazinin "denetim ve gözetim" altında tutulması için de gereklidir. Bu gerekliliğin kavranılmaması, Romanya'daki olayları açıklayamayacağı gibi, revizyonizmin nasıl bir tehlike yarattığını da kavrayamayacaktır.

1989 sonunda Romanya'da meydana gelen olaylar, otuz yıllık revizyonist politikanın oluşturduğu bir ortamda gelişen küçük-burjuvazinin SBKP revizyonistleri ile birleşerek Çavuşesku yönetimini devirmelerinin ürünüdür.

Tüm bu gelişmelerin temelinde 1956 sonrasında egemen olan revizyonizm bulunmaktadır. Ama olaylar bir başka gerçeği de göstermiştir: Küçük-burjuvaziye karşı yürütülecek mücadelede, revizyonistlerin bile tek dayanağı Marksizm-Leninizmdir, proleter enternasyonalizmdir. Çavuşesku'nun kurşuna dizilmeden önceki son sözleri bunun en açık kanıtıdır. Bunalım dönemlerinde kutupsal karşıtlıkların açık biçimde ortaya çıktığını çok iyi bilen Çavuşesku, ölümlüyle, proletarya ile burjuvazi dışında hiçbir seçeneğin olmadığını bir kez daha kanıtlamıştır.

¹ Lenin, *III. Enternasyonal Konuşmaları*, s. 11-12.

² Engels, 11 Aralık 1884 tarihli mektubu.

³ Lenin, *Aynı Vergi Üzerine*.

⁴ Lenin, *III. Enternasyonal Konuşmaları*, s. 101.

Kapitalizm ve "Modernizasyon"

Bugün, Türkiye oligarşisi kendisi için orta vadeli planlar yapmaktadır. Bu planların asıl içeriği, uzun dönemde devrimci mücadelenin kitlelerin üzerindeki etkisini kırmak, halk kitlelerinin mevcut düzene karşı tepkilerini 12 Eylül sonrasında sağlanmış olan kitle pasifikasyonunun özel bir ifadesi olan DEPOLİTİZASYON içinde etkisizleştirilmesinin ve pasifize edilmişliğinin devam ettirilmesi olmaktadır. Ancak, 1990 yılına girildiğinde, kitle pasifikasyonunun özel biçiminin eskisi tarzda sürdürülmesi olanaksız olduğu açığa çıkmıştır. Bu düzeyde, özellikle 1989 Nisan-Mayıs aylarındaki işçi eylemleri ve demokratik hak ve özgürlükler sorununda önemli kitle katılımının ortaya çıkması bunu açıkça ortaya koymuştur.

Oligarşinin düzen içi partileri aracılığıyla ya da reformist-revizyonist partiler aracılığı ile kitlelerin tepkilerini düzen sınırları içinde tutmak için çaba gösterilmektedir. Bu amaçla, TCK'nın 141-142. maddelerinin değiştirilmesi gündeme getirilmektedir. Buna paralel olarak düzenin en temel kurumu olarak parlamentonun güncelleştirilmesi için TBMM'de sürekli insan hakları komisyonu kurulmak istenmektedir.

Böylece, emperyalist-kapitalist ülkelerde ortaya çıkan bazı uygulamalara benzer uygulamalar, ülkemizde, toplumsal muhalefetin devrimci bir siyasal mücadeleye yönelmesinin önleneyeceği, en azından belli bir süre geciktirileceği varsayılmaktadır. T. Özal'ın geçmiş yıllarda sık sık sözünü ettiği "transformasyon"un bir devamı olan bu yeni politikaya göre, demokratik hak ve özgürlüklerden söz eden her kişi ya da oluşumun düzen sınırları içinde, bunların gerçekleştirilmesi için çalışmalarının sağlanması ve

çalışmalarının sürekliliğine bağlı olarak ve de oligarşinin istediği zamanlarda demokratik hak ve özgürlükleri geliştirmek olanaklı olduğu düşüncesini yerleştirmek söz konusudur.

Bu politikanın tam olarak anlaşılabilmesi için, emperyalist-kapitalist ülkelerde ortaya çıkmış bulunan MODERNİZASYON politikasının iyi bilinmesi gerekir.

1980 dünya ekonomik buhranı karşısında, emperyalist ülkelerdeki sosyal-demokrat partilerin programlarından kaynaklanan herhangi bir çözüm ortaya atılamamıştır. Onların programlarındaki ekonomi, politikalar, son tahlilde, "keynesci" anlayış ile inşa edilmiş bulunuyordu. Dolayısıyla kapitalizmin aşırı-üretim buhranı karşısında herhangi bir işlerliğe sahip değildir. Zaten 1980 ekonomik buhranı, "Keynesci" anlayışın iflasını göstermekteydi ve aynı zamanda, kapitalizmin irsi hastalığı olan aşırı-üretim buhranlarının herhangi bir çözüme sahip olmadığını da açığa çıkarmıştır.

Böylece, 1980 ekonomik buhranı karşısında çaresiz kalan sosyal-demokrat partiler "monatarist" politikaları -istemeye istemeye- kabul etmek durumunda kalmışlardır. Yapabildikleri tek şey, bu politikanın getireceği varsayılan "sosyal" sorunların çözümlenmesini istemek olmuştur. Çoğu durumda, monatarist politikanın insan unsurunu dışladığını ileri sürerek, kısmi düzenlemeler yapılmasını istemişlerdir. İşte bu düzenleme talebi, emperyalist burjuvazinin yeni ideolojik perspektifinin ana çıkış noktası olmuştur.

Emperyalist tekellerin ve onların siyasal temsilcilerinin, bir kenara itilmiş toplumsal muhalefetin radikalleşme eğilimi taşıdığını görmeleleri, özellikle de İngiltere'deki maden işçilerinin

grevi, bu açıdan özel bir yere sahip olmuştur.

Revizyonist “komünist” partilerinin, işçi eylemleri karşısında hiçbir şey yapamamaları ve diğer partilerin bu politikaya, özde karşı çıkmaz durumda bulunmaları koşullarında, emperyalist burjuvazinin ideologları, komünist partilerin programlarından yararlanarak bazı sosyal tedbirler planlamışlardır. Böylece, eğer “sosyal adalet” gerekiyorsa, bunu da, emperyalist burjuvazinin kendisinin yapacağı mesajı kitlelere iletilmiş olacaktır.

BU POLİTİKA, MEVCUT DÜZENİN MODERNİZASYONU POLİTİKASIDIR.

Emperyalist burjuvazinin dilinde “modernizasyon”, bilimsel ve teknolojik devrimin kazanımlarının, üretime ve tüketime uygulanması ve bu uygulama yoluyla, yeni bir “refah” döneminin başlatılmasıdır.

II. yeniden paylaşım savaşından sonra genel olarak emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemlerinin uygulanmasıyla birlikte, ama “keynesci” politikalar sayesinde, gerçekleştirildiği saviyle sunulan “refah” dönemi, büyük ölçüde, burjuvazinin saptırmalarıyla, “refah toplumu” kavrayışına dönüştürülmüştür. Ancak 1980 ekonomik buhranı, “keynesci” ekonomi-politikanın gerçekte olmayan bir refah sağladığını ortaya koymuş ve burjuva ekonomistlerince de kabul edilmiştir. Pek çok burjuva ekonomistin Keynes politikalarına karşı tavır alışı, en geniş ölçüde basında işlenmiş ve böylece kitlelere ulaştırılmıştır. Bunun sonucu olarak, halk kitlelerinin, eskisi gibi bir “refah toplumu” yerine, daha “kalıcı” ve daha “gerçek” bir “refah toplumu” istemeleri için uygun bir ortam yaratılmıştır.

İşte bu yeni “refah toplumu”, bilimsel ve teknolojik devrimin ürünlerinin en geniş ölçüde ekonomik ve sosyal alanda uygulanmasıyla kurulabileceği düşüncesi, hemen hemen tüm toplumsal kesimler arasında kabul görmüştür. Öyle ki, bunlar, sosyal-demokrat ya da “komünist” muhalefet tarafından bile benimsenmiştir. Bilimsel ve teknolojik devrimin, emperyalist ülkelerde ne ölçüde uygulanabileceği ve bunların emperyalist aşamada kapitalist üretim ilişkileriyle ne oranda uyuşabileceği, hiçbir biçimde tahlil edilmemiştir. **Ortada, sadece bir iddia vardır:** Toplumları bilimsel ve teknolojik devrimin kazanımlarına göre yeniden biçimlendirmek!

“Modernizasyon”un asıl içeriği ve oluşumu budur.

“Modernizasyon”, sadece, üretime ilişkin bir değişiklik iddiası değildir. Üretim araçlarındaki değişim, kaçınılmaz olarak, üreticilerin de değişmesini getireceği kesindir. Dolayısıyla, üretici bir güç olarak insan unsurunun da değişmesi

gerekmektedir. Fakat bilimsel ve teknolojik devrimin, kol-emeğinden çok, zihni-emeğe olan gereksinmeyi artırması olgusu, sorunu, fabrika ölçüğünde yapılacak bir düzenlemeden çıkartmıştır. Sorunun “toplumsal eğitim” ile olan bağlantısı, kaçınılmaz olarak “modernizasyon” olayının, büyük ölçüde, fabrika dışı ilişkide, toplumun “sosyal” ilişkileri alanında gerçekleştirilebileceğini ortaya koymuştur. Artık, “üretici insan”ın, aynı zamanda, “zihni-emek sahibi insan” olmasını zorunlu kılan koşullar ortaya çıkmış ve bu da, “klâsik” proletaryanın “değişmesi”ni getirmektedir. Burjuva ideologlarının sözü ile söylersek, “elveda proletarya”!

Emperyalist burjuvazinin bu yeni politikasının sosyal-demokrat partiler tarafından tam olarak benimsendiğini söylemek zordur. Ancak, onlar, bir süre sonra bunu benimsemek zorunda bırakılmışlardır. Yıllar boyu komünist partilerin ürettiği politikaları, kapitalist üretim temelinde yeniden biçimlendirerek “politika üreten” sosyal-demokrat partiler, revizyonist “komünist” partilerin, bu konudaki yetersizlikleri yüzünden, çaresiz kalmışlardır; dolayısıyla burjuvazinin tüm katmanları, hep bir ağızdan, Marksist-Leninistlerin 1980 ekonomik buhranı karşısında “çaresiz” kaldıklarını ilan etmeye başlamışlardır.

Emperyalist ülkelerde revizyonistlerin yarattığı boşluğu, bazı “sol” aydınlar doldurmaya başlamış ve bunlar çeşitli teoriler üretmişlerdir. Ancak onların tüm teorileri, emperyalist ülke küçük-burjuvazisi ile işçi aristokrasisinin gereksinme ve beklentilerine dayalıdır. Bu nitelikteki politikaları benimseyen revizyonistler, kaçınılmaz olarak, emperyalist burjuvazinin kendi sistemini “modernizasyon”una katılmak durumunda kalmışlardır. Yıllardır proletarya devrimini ikinci plana koymuş bu revizyonistlerin, düzenin restore edilmesine yönelik politikalara katılmayı benimsemeleri, 1988 yılında SBKP tarafından da onaylanmıştır. Ancak 1989 yılındaki gelişmeler, bu politikanın, emperyalist-kapitalist ülkelerde pratik bir değere sahip olmadığını, sadece, kitlelerin “depolitizasyonu” için ideolojik bir araç olduğunu açık biçimde göstermiştir.

“Modernizasyon”un özü, proletaryanın depolitizasyonudur ve üretici güçlerin üretim ilişkileri ile olan antagonizmasının getirdiği çatışmaları, bizzat bu çatışmanın temel gücü olan proletarya ve partisinin “yardımı”yla hafifletilmesidir.

Emperyalist ülkelerde “modernizasyon” uygulamalarına örnek olarak İngiltere’deki maden ocaklarının “geri teknoloji” gerekçesiyle kapatılmasını verebiliriz. Tekellerin dilinde “verimsiz” maden ocaklarının kapatılarak devlet harcamalarının azaltılması olan bu uygulamanın, enflas-

yonaya karşı “monetarist” politika olarak sunulması, tümüyle hükümete bırakılmıştır. Maden ocaklarının %80’inin, bu gerekçelerle kapatılmasıyla başlayan maden işçilerinin grevi, aynı zamanda tekelci burjuvazinin amacının ne olduğunu da ortaya koymuştur. Madencilerin aylarca süren grevleri, gerek İngiltere’de, gerekse dünya da büyük bir ilgisizlik ile karşılanmış ve grevci işçiler yalnız bırakılmışlardır.

İşçi sınıfının ortadan kalkmadığını, sadece bilimsel ve teknolojik devrim ile “yeni bir biçimde” geliştiğini ileri süren SBKP revizyonizmi, bu değerlendirmeleri ile emperyalist “modernizasyon”u destekleyenlerin arasında yer almıştır.

Oysa, emperyalist ülkelerdeki gelişmelerin tanıttığı gibi, emperyalist aşamada, kapitalist üretim ilişkileri, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri üretime uygulayabilme yeteneğine sahip değildir. Bu nedenle, emperyalist aşamada, kapitalizmin üretici güçleri geliştirdiği tezi, önemli bir sapmaya denk düşmektedir. Emperyalist ülkelerde görülen ilerlemeler ya da ilerleme olarak sunulanlar, üretici güçlerin gelişmesinin engellendiği her toplumsal düzende görülen “ilerleme”den öte değildir. Bir üretim ilişkisi, üretici güçlerle antagonizma içine düştüğünde, toplumsal üretimin tümüyle yıkılmasına yol açmadığı koşullarda gerçekleşmesine olanak tanımak zorunda olduğu belli bir gelişme söz konusudur. Emperyalist aşamada kapitalizmin ortaya çıkardığı gelişmeler de, bu türden, zorunlu gelişmelerden başka bir şey değildir. Tek farkla ki, sermaye ihracına dayanan emperyalist sömürgecilik, bu yolla, dünya çapında kapitalizmin gelişmesine yol açmıştır. Bunlar, I. bunalım döneminde demiryolları olarak, II. bunalım döneminde otomobil ve karayolları olarak, önemli bir pazar olanağı yaratan gelişmelerdir. Ancak III. bunalım döneminde, aynı türden bir gelişme ortaya çıkmamıştır. Bilimsel ve teknolojik devrimin en önemli ürünü olarak kabul edilen bilgisayar ve robot teknolojisinin emperyalist ülkelerdeki uygulamaları ise ortadadır. Bunlar, sözcüğün gerçek anlamında, üretici güçlerin geliştirilmesinin söz konusu olmadığını göstermektedir. Ortaya çıkan gelişmeler, toplumsal üretimin yıkılmasına yol açacak üretim ilişkilerinin, zorunlu olarak üretici güçlerin nispi gelişmesine boyun eğmesinin ürünleridir.

İkinci olarak, üretici güçlerin geliştirilmesi olgusu, doğrudan üretim ilişkilerine bağlı olmakla birlikte, yani onların içinde hareket ettikleri çerçeve tarafından belirlenmekle birlikte, sadece bu ilişkilerden aldıkları güç ve dinamikle iş görmezler. Üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin antagonizma kazandığı dönemlerde, yeni üretim ilişkileri, mevcut düze-

nin gözenekleri arasında ortaya çıkar ve bunlar, aynı zamanda, üretici güçlerin gelişimi üzerinde etkide bulunurlar. Buna en açık örneği, feodalizmin bağrında doğup gelişen kapitalizmin tarihi vermiştir.

Kapitalizm, henüz egemen üretim tarzı değilken, feodal üretim ilişkileri üretici güçlerin gelişmesinin engeli olduğu dönemde, bazı bilimsel ve teknik gelişmeler ortaya çıkmıştır. “Sanayi devrimi” olarak bu gelişme, kapitalist üretim ilişkilerinin içinde bulundukları feodalizme karşı üstünlük kurmasını getirmiştir. Bu durum, herhangi bir biçimde, feodalizmin üretici güçleri geliştirmesi olarak yorumlanmamıştır. Bugün emperyalist ülkelerde ortaya çıkan bilimsel ve teknolojik gelişmeler ve bunların kısmen üretime uygulanması, sadece kapitalist üretim ilişkilerinden gelen dinamiklerle açıklanamaz. Emperyalist ülkelerde ortaya çıkan nükleer enerji santralleri ve otomasyon bilgisayar uygulamaları, tümüyle kapitalist üretim ilişkilerinin kendi dinamiğiyle açıklanamaz. Bunlar, III. bunalım döneminde emperyalist ekonominin askerileştirilmesiyle ortaya çıkmış bazı dinamiklerle belirlenmiştir. Alternatif ve potansiyel güçlerin yarattığı dinamikler olarak yeni toplumsal düzenin dinamikleridir.

Emperyalizm, günümüzde, “modernizasyon”u, sadece, kitlelerin sisteme karşı hareketini engellemenin bir unsuru olarak ele almaktadır ve en önemli bölümünü ideolojik motifler oluşturmaktadır. Bu ideolojik motiflerden anımsanmış olarak “modernizasyon”, sadece kapitalist üretimin aşırı-üretim buhranlarının ortaya çıktığı zamanlarda, sabit sermayesini yenilemesinin sınırlılığını göstermektedir. Hiçbir biçimde üretici güçlerin kendi dinamiği ile geliştirilmesi değildir ve mutlaka bir geliştirmeden söz edilecekse, yukarıda ortaya koyduğumuz gibi, kapitalist üretim ilişkilerinin, üretim sürecini ve üretici güçleri topyekün yok edemediği koşullarda, üretici güçlerin zorlamalarına, kısmi olarak, boyun eğmesinden söz etmek gerekir.

Bugün, kapitalist anlamda “modernizasyon”un ikinci yanı, kapitalizmin tüketim malları üretiminin talep gereksinmelerini karşılamaktır.

III. bunalım döneminde ekonomisini askerileştiren emperyalizm, askeri mallar üretimi ile üretim malları üreten sektörlerle sürekli bir talep yaratabilmeye çalışmıştır. Böylece, tüketim malları üretimi kesiminde ortaya çıkan buhranın, I. kesime yayılması, nispi olarak engellenmekte ve zamana yayılmış bir biçimde gelişmesi sağlanmaktadır. Ancak, 1971 sonrasında tüketim malları sektörünün daha fazla pazara gereksinme göstermeye başlaması, ekonominin askerileştirilmesiyle sağlanan gelişmeleri etki-

sizleştirmeye başlamıştır. Böylece, bu kesimde, artan oranda pazar sağlama sorunu önem kazanmıştır. “Modernizasyon”, bu kesimde, maliyetlerin düşürülmesi yoluyla yeni talep yaratılması için bir anlama sahiptir. Asıl olarak yeni teknolojinin üretime uygulanmasıyla sağlanacak düşük maliyet yoluyla tüketim malları üretiminde artış sağlayarak kitlelerin “yaşam” düzeylerinde belli bir genişleme sağlanması amaçlanmaktadır. Ancak, bu “modernizasyon” yoluyla sağlanacak üretim artışı, mevcut pazarların nispi genişletilmesiyle bile eritilemeyecek boyutlar kazanması söz konusudur. Bu nedenle, emperyalizmin, özellikle tüketim malları için yeni ve ek pazarlara gereksinmesi bulunmaktadır. Eğer böyle bir pazar ortaya çıkmazsa, “modernizasyon” kısa bir sürede aşırı-üretim bunalımlarına neden olacaktır ve belki de emperyalist sistem, tarihinin en ağır ekonomik bunalımını yaşayacaktır. Bu açıdan, emperyalizm için, sistem dışına çıkmış ülkelerin, en azından tüketim malları için yeni bir pazar olanağı sağlaması yaşamsal öneme sahiptir.

Bizim gibi geri-bıraktırlmış ülkelerde ise, **“modernizasyon”, emperyalistlerin tüketim malları için ek talep yaratılmasına yönelik (“tüketim toplumu” oluşturmaya yönelik) bir propaganda malzemesidir.**

Geri-bıraktırlmış ülkelerde oligarşinin siyasal temsilcileri tarafından dile getirilen “modernizasyon”, çoğu durumda siyasal hak ve özgürlüklerle bağlantılı olarak işlenmektedir. Böylece toplumun, bir bütün olarak, “modern” bir topluma haline getirilmesi için, “elbirliğiyle”, yani demokratik haklardan söz eden her kişinin oligarşinin siyasal temsilcileriyle birlikte ya da onların paralelinde “çalışması”yla olanaklı olduğu düşüncesi yayılmaktadır. Böylece “demokrasi sorunu”, devrim konusu olmaktan çıkartılacak ve “zaman içinde” elde edilebilir haklar haline dönüşecektir.

Bizim gibi ülkelerde “modernizasyon”un amacı, son tahlilde, emperyalist ülkelerdekiyle bir ve aynıdır: Kitlelerin depolitizasyonu ve bir süre için devrim sorununun “ortadan kaldırılması”.

Ülkemizde, ekonomiden kültüre kadar her alanda üretici güçlerin günümüzde ulaştığı seviyeye uygun bir toplumsal yapının kurulabilmesinin en büyük engeli, emperyalizm ve

oligarşidir. Bunların egemenliklerine son verilmeyen, toplumumuzun kendi iç dinamiğiyle gelişmesi ve çağdaş bir toplumsal yapıya kavuşması olanaksızdır. Bu nedenle, onların “modernizasyon” planları, bir aldatmacadır, saptırma-
dır.

Bu nedenle, bizim gibi geri-bıraktırlmış ülkelerde, ister emperyalist ideologların ortaya koyduğu gibi “modernizasyon” olarak; ister sosyal-demokratların ileri sürdüğü gibi “çağdaşlaşma” olarak; isterse reformist-revizyonistlerin tanımladıkları gibi “toplumun demokratikleştirilmesi ve yenilenmesi” olarak dile getirilsin, bu tür anlayışlar, emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemlerinin yarattığı ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımları aşmak için, halk kitlelerinin mevcut düzene karşı tepkilerini pasifize etmenin ve bu tepkileri düzen sınırları içinde tutmanın basit araçları durumundadırlar. Bu nedenle düzeni değiştirmek yerine, onu devam ettireceklerdir.

Bu anlayışlar, suni dengeyi, kendi ekonomik gücüyle destekleyemeyen oligarşinin, “siyasal zor” dışında başka (siyasal) güçler kullanarak, bu dengeyi sürdürmesinin araçlarının yaratılmasına hizmet etmektedir. Ve oligarşinin de desteklediği yan budur.

Emperyalist ülkelerde “modernizasyon” olayının ikinci yanı (tüketim malları üreten kesim için ek talep yaratma), geri-bıraktırlmış ülkeler açısından, üretime bağlı olmaksızın “tüketme” anlamı taşıması, genellikle ithal yoluyla emperyalist ülke metalarnın iç pazara sunulması yeni-sömürgecilik yöntemleriyle, belli oranda sağlanmıştır. Ancak, geri-bıraktırlmış ülkelerde geleneksel tüketim normları tam olarak değiştirilememiş olması “modernizasyon” olayına daha fazla değer yüklemektedir. İşte “modernizasyon”, tüketim normlarının bu tür değişikliğini kaçınılmaz kılmaktadır. Bu da yeni-sömürgeciliğin ilk dönemlerinde ortaya çıkmış olan “nispi refah”ın yeni biçimde üretilmesi olacaktır.

Böylece, emperyalizm ve oligarşi, geri-bıraktırlmış ülkelerde, bir yandan yeni ve çeşitli tüketim malları için pazar gereksinmesini karşılarken; diğer yandan, düzene muhalif bazı siyasal güçleri kendine çekerek, siyasal zorun uygulama alanını daraltmak istemektedir. Bu, “gizli faşizm”in belli bir yasallaşması olarak tanımlanabilir.

"BİZ MUTLAK BARIŞ VE BİRLİK ARACI DEĞİLİZ; GÖRÜŞ AYRILIKLARINI ASLA SAKLAMAMAYA VE BÜTÜN ÇIPLAKLIĞI İLE ORTAYA KOYMAYA MECBURUZ. BİZ MUTLAK AYRILIKÇI VE NİFAKÇI DA DEĞİLİZ. SAPITMALARI YOLA GETİRMEK, DOĞRULTMAK İÇİN, KULLANDIĞIMIZ BÜTÜN İMKANLAR TÜKENİRSE, DÜNYANIN EN UZLAŞMAZLARIYIZ."

Birlik,
Beraberlik,
Bireysellik!

Ülkemiz solunda yıllardır bölünme ve ayrışma egemen unsur olmuştur. Aynı şekilde "birlik" arayışları da sık sık ortaya çıkan belirli olgulardandır. Son yıllarda bir kez daha "birlik" girişimleri yoğunlaşmış, çeşitli "birlik" önerileri ya da girişimleri ortaya çıkmıştır. Bunların, bir kez daha yoğunluk kazanması şaşırtıcı değildir. Ancak, çeşitli öneri ya da girişimler karşısında, "birlik" olarak "örgütlenme" sorunu başlı başına bir amaç haline getirilmek istenmektedir. Bu yönlerdeki "istemsel" çabalar, oldukça ilginç boyutlar taşıdığı da görülmektedir.

"İrade birliği", "ideolojik birlik" ve "disiplin birliği" temelinde bir proletarya partisinin oluşturulması sorunu ile bugün ülkemizde ortaya çıkmış olan "birlik" faaliyetlerinin kesin bir ayrılık taşıdığı açıktır. Ama her çeşit oportünist ve bireyleşmiş bireylerin katılımına ya da desteğine mazhar olan bazı "birlik" çabaları ortaya çıkmış bulunmaktadır ki, bunlar, 12 Eylül sonrasında ülkemiz solunda yaşanan sorunlarla ilintilidir.

Ülkemizde en sık duyulan "birlik" sözü, hiç şüphesiz, 1972-75 arasında yoğunlaşan THKP-C'nin "birliği" üzerine olmuştur. 1974 yılından itibaren Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi'ne bakış açısına göre eski THKP-C'lilerin farklılaşması ve giderek de, ayrı örgütlenmeler oluşturması üzerine, bu yöndeki "birlik" çabaları bir çeşit "ihya cemiyeti" kurma çabasına dönüşmüştü. Bu çabaların içinde bulunan bazı eski THKP-C-Genel Komite üyelerinin ülke gerçeklerinden kopuk girişimleri, kendi içinde "özel ilişkiler"le sürdürülmesi ile birleşerek, tam bir komediye dönüşmüştü. Kaçınılmaz olarak, 1977'den sonra, bu girişim içinde bulunanlar kendilerine

mevcut yapılar içinde yer aramak durumuna girmişlerdir. Böylece THKP-C'yi "ihya cemiyeti" çabaları da tarihin çöplüğüne gitmiştir.

12 Eylül sonrasında ortaya çıkan yeni "birlik" çabaları, yurtdışına çıkmış "sol" örgüt mensuplarının yalnızlıklarının ve çaresizliklerinin bir ürünü olarak gündeme gelmiştir. Devrimci örgütlerin doğrudan yetkili organlarının, tam ve her yönden katılımlarından çok, yurtdışında bulunabilen çeşitli yapıların yönetici ve mensuplarının katılımlarıyla yaratılmaya çalışılan "birlikler", çoğu durumda kurulamadan dağılmış "düşünceler" olarak kalmıştır.

Yine yurtdışında ortaya çıkan diğer bir "birlik" faaliyeti ise, FKBDC olarak belli oluşuma ulaşmakla birlikte, pratikte hiçbir işlev göremediği için, kısa sürede dağılmıştır. (Bugün varlığını sürdürdüğünü düşünen bazı çevreler bulunmakla birlikte, bittiği konusunda herkes hemfikir.)

Yurtdışında ortaya çıkan üçüncü girişim ise, revizyonistlerin birliği olarak ortaya çıkmıştır. TİP, TSİP gibi yasal revizyonistler ile TKP, TKEP gibi "yasadışı" revizyonistler bir araya gelerek kendilerinin "birleşik parti"lerini kurmaya yönelmişlerdir. Yapılan görüşmeler, imzalanan protokollerden sonra politik perspektiflerinin çakışmadığını "görev" ve bilerek TKP ve TİP'in "birliği" olarak TBKP'nin doğmasıyla, belli bir sona ulaşmıştır. Bu da son derece "doğal" olmuştur!

1987'lere kadar süren ve asıl olarak yurtdışında ortaya çıkan ve sonuçlanan bu "birlik" girişimlerinin istenen ya da beklenen "birlik" yaratmaması sonucu belli bir "boş" yapılar ortaya çıkmıştır. (Daha tam deyişle, bir kısım yapılar

boşta kalmıştır.) Aynı tarihte ülke içinde de, eski dönemin örgüt üyelerinin, dağılan yapılar nedeniyle ya da yapılarını terk etmeleri sonucunda “boşta” bulunmaları söz konusuydu. İşte bu durum, son yılın “birlik” faaliyetlerinin zeminini ve alanını oluşturmuştur.

Son yıllarda ortaya çıkan ve ülkeçi ile ülke dışı düzeylerde, ama garip bir ilişki içinde sürdürülen “birlik” girişimlerini, 12 Eylül sonrasının yaratmış olduğu ilişki ve çelişkiler tarafından biçimlendirildiğini söylemek, fazlaca yanlış olmayacaktır.

“Dağınıklık”, “parçalanmışlık” gibi ülkemiz solunun yirmi yıllık tarihini belirleyen olgular, bu girişimlerin gereçesi olarak sunuluyor olsa bile, gerçek çıkış noktası değildir. Bu girişimlerin gerçek çıkış noktası, 12 Eylül sonrasında, oligarşinin devrimci örgütlere karşı görece bir üstünlük sağlaması sonucu, kısa bir sürede devrim beklentisi içinde olan küçük-burjuva unsurların içine düştükleri “kararsızlık” ve “güvensizlik”tir. Bir başka deyişle, onların hareket noktası, çeşitli grup ya da örgütlerin saflarında belli bir süre yer almış insanların bireyselleşmesi; bireyselleşmeye paralel olarak örgütsel bağlılıklarını yitirmeleri ve bireyleşmiş bireyler olarak kendilerini hiçbir biçimde ifade edememeleridir. İşte “birlik”, bu tür bireyleşmiş bireylere, kendilerini “ifade” etme olanağı tanıyan bir platform sağlayacağı tasarlanmaktadır.

Ülke içindeki yasal unsurlarıyla ya da ülke dışında rahat, hareket eden “yapıları” ile, bu yeni “birlik” faaliyetlerini “destekleyen” bazı oportünist gruplar ise, bu platform sayesinde, kendi sonlarını geciktirmeyi tasarlamaktadırlar. Bu öylesine bir anlayış düzeyindedir ki, kendisinin “mevsiminde kurulmuş parti” olduğunu söyleyenler bile, bu “birlik” faaliyeti ile yeni bir “parti” ortaya çıkması karşısında kendi var oluşlarını nasıl açıklayacaklarını söylemek durumunda bile değildir. Ama yeni oluşacak “birliğin”, “yasal parti” gibi bir şey olması da, onları fazlaca ilgilendirmemektedir.

Yurtiçinde bireyleşmiş bireylerin katılımı ile, yurtdışında ise örgütlenememiş örgütlerin ya da örgütleriyle bağlan kesilmiş bireylerin, “örgüt” adlarını masaya koyarak katıldıkları son “birlik” çabasının, devrim sorununu “bir sorun” olarak ele almaması, niteliğini sergileyen en temel olgu olmaktadır. Demokratik devrim sorununun varlığını olanca yakıcılığıyla ortaya koyduğu bir ülkede, sosyalist devrimin en karmaşık sorunları üzerinde yürütülen tartışmalarla “birlik” oluşturma çabalarının, son tahlilde, entellektüel tartışma kulübü oluşturmaktan başka bir sonuç vermeyeceği şimdiden görülmektedir. İçinde taşıdığı tüm olumsuz (bireysel ve yapısal) özellik-

leri ile aydın anarşizminin tipik görünümünü sergilemektedir.

Tümüyle legal bir faaliyet temelinde ve devrim sorununu ikincil plana koyarak sürdürülen bu tür “birlik” faaliyetinin önsel olarak illegal ve silahlı devrimci örgütleri dışladığı açıktır. Bu boyutuyla Marksist-Leninist örgütlerin tek bir proletarya partisi altında birleşmelerini öngören ve amaçlayan bir faaliyet olmak durumunda değildir ve hiçbir zaman da olamayacaktır. Bunun ötesindeki amaçları ise, özellikle Marksizm-Leninizmin temel sorunlarına ilişkin belirli bir tartışma ve anlaşma yönelimi olarak ortaya çıkan amaçlar, içerdiği olumsuzluklar nedeniyle, kolay benimsenebilir ya da devrimci mücadeleye belirli oranda katkıda bulunabilir bir çaba olmaktan uzaklaşmaktadır. Bünyesinde içerdiği disiplinsizlik, örgütsüzlük, keyfilik ve belirsizlik, bu çabalara katılan samimi unsurların, giderek birer oportünist birey olmasından başka bir sonuç vermeyeceği görülmeye başlanmıştır. Özellikle illegal örgüt adlarının, yetkili organlarının bilgisi dışında ve ilgisiz kişiler tarafında uluorta telaffuz edilmesi, bu faaliyetin nasıl bir anlayışa ve “ilke”ye sahip olduğunu gösteren olgular durumundadır.

Marksist-Leninistlerin gerçek bir birliği, devrim programı ve stratejisi olarak devrim teorisi, örgütlenme anlayışı ve çalışma tarzı konularında ulaşılabilecek olan ideolojik-politik ve teorik-pratik bir örgütsel birlik olmak durumundadır. Böyle bir birlik ya da birleşik örgütlenme, ancak devrimci mücadele içinde ve devrimci mücadele sürecinde ortaya çıkabilecektir. Bunun nasıl ve ne zaman oluşacağı önemli değildir. Önemli olan, bunun gerçekleşeceğinin kesinliğidir ve devrimci mücadele bunun güvencesidir.

Bizler, bugünkü evrede, ülkemiz solunda yer alan ve kendisini parti vb. olarak tanımlayan her kesimin, Marksizm-Leninizme bakışını, buna bağlı olarak devrim teorisini, örgütlenme anlayışını ve çalışma tarzını, açık ve net bir biçimde ortaya koymasının, her türlü “birlik” çabasından çok daha fazla Marksist-Leninistlerin birliğine katkıda bulunacağını iddia ediyoruz.

Birleşebilmek için, önce aradaki sınır çizgilerinin net olarak çizilmesi gerekir. Ancak bundan sonradır ki, kimlerin kimlerle bir araya gelebileceği ortaya konulabilir.

Ancak, bu yol, “güç ve eylem birliği” yolu değildir. Bu yol, Marksist-Leninistlerin birliğinin yoludur.

“Güç ve eylem birliği” konusu ise, doğrudan örgütsel ittifaklar konusudur. Ve asıl olarak, belirlenmiş bir ya da birkaç kısa dönemli amaçlar için oluşturulur, ve bu amaçlar ile ittifaka taraf

olan örgütlerin niteliği tarafından belirlenen bir ilişkidir. Böyle bir ittifak, taktik hedefler için oluşturulabileceği gibi, belirli alanlarla sınırlı olarak da oluşturulabilir. Ama her durumda, böyle bir ittifak, politik ve askeri faaliyeti esas alır.

Bunun dışında, ekonomik-demokratik mücadele alanı için ya da legal başka faaliyetler için “güç ve eylem birliği”nden söz edilebilir. Ancak bunların örgütlenmesi demokratik kitle örgütlenmesi düzeyidir, dolayısıyla siyasal örgütleri genel olarak kapsar. Ancak siyasal örgüt kadrolarının bu alanlardaki faaliyetlerinin eş güdümü için “güç ve eylem birliği”, her şeyden önce siyasal örgütlerin bu alana ve bu alandaki mücadeleye nasıl baktıklarının, açık ve net olarak ortaya konulmasını öngerektirir. Bu mücadelenin, özel grupsal çıkarlarla sınırlandırılması, keskin kabul edilemez.

Bizler, THKP/HDÖ ve THKC/HDÖ olarak, Politikleşmiş Askeri Savaş Strateji’sini devrim stratejisi olarak kabul eden örgütlerin, Öncü Savaşının Halk Savaşına dönüştürülmesi sürecini kısaltacak ve güçlendirecek her türlü politik ve askeri ittifaktan yanayız. Bu tür ittifakların hangi çerçevede ve nasıl bir işleyişe sahip olacağı konusunu, pratik bir sorun olarak görüyoruz. Ancak bu tür ittifaklar ile Marksist-Leninistlerin tek bir örgütsel çatı altında toplanmasının birbirine karıştırılmasına da karşıyız.

Her durumda, “birlikler” oluşturulana dek devrimci mücadelenin ertelenmesinin kabul edilemez olduğunu ve böyle bir ertelemenin halkın iktidar mücadelesine zararlı sonuçlar doğuracağını söylüyoruz.

Bizlerin bu değerlendirmesini “sekte” bulanlar, “demokrat tutumla bağdaşmaz” görenler, şüphesiz olacaktır. Ancak şu açık bir biçimde bilinmesi şarttır: Bizler, Marksist-Leninist bir örgüt olarak, ancak Marksist-Leninistlerin dilini konuşuruz. Dolayısıyla, dilimiz, revizyonistlere ve oportünistlere yabancı gelecektir. Biz Leninist bir örgütüz, dolayısıyla örgütlenme anlayışımız bireyleşmiş bireylere uygun düşmeyecektir.

“Kaynaşmış bir grup halinde, sarp ve zorlu bir yolda, birbirimizin ellerine sıkı sıkıya sarılmış olarak ilerliyoruz. Düşman tarafından her yandan sarılmış durumdayız ve bunların ateşi altında hemen hemen hiç durmadan ilerlemek zorundayız. Özgürce benimsediğimiz bir kararla, düşmanla savaşmak amacıyla, daha başında kendimizi tek başına bir grup

olarak ayırdığımız için ve uzlaşma yolu yerine mücadele yolunu seçmiş olduğumuz için, bizi suçlayan kimselerin bulunduğu yakınımızdaki bataklığa çekilmemek amacıyla birleşmiş bulunuyoruz. Ve şimdi aramızdan bazıları şöyle bağırma-ya başlıyorlar: Gelin bataklığa gidelim! Ve onları ayıplamaya başladığımız zaman da, karşılıklı şu oluyor: Ne geri insanlarsınız! Sizi daha iyi bir yola çağırma özgürlüğünü bize tanımamaktan utanmıyor musunuz! Evet beyler! Yalnızca bizi çağırmakta değil, istediğiniz yere, hatta bataklığa bile gitmekte özgürsünüz. Aslında bize göre sizin gerçek yeriniz bataklık, oraya ulaşmanız için size her türlü yardımı yapmaya da hazırız. Yeter ki ellerimizi bırakın, yakamıza yapışmayın ve o büyük özgürlük sözcüğünü kirtletmeyin, çünkü biz de dilediğimiz yere gitmekte ‘özgürüz’; yalnızca bataklığa karşı değil, yüzlerini bataklığa karşı çevirenlere karşı da savaşmakta özgürüz!” (Lenin, Ne Yapmalı?)

Bizler deneyimlerimizle, “birlik” isteminin tek başına yeterli olmadığını, başka önkoşullar gerektirdiğini öğrendik. Marksist-Leninistlerin tek bir örgütsel çatı altında toplanması sorunu, bir yandan grup ilişkileri ile parti ilişkilerinin nasıl birbiri ile çeliştiğini ve dışladığını pratikte pek çok kadromuzun yaşamı pahasına öğrendik. Bu nedenle uluorta “birlik”ten söz edenler, tüm tarihsel evrimi tam ve doğru olarak değerlendirmek zorundadırlar. Devrimci bir mücadeleye dayanmayan her “birlik”, daha baştan ölü doğmuş olacaktır.

Bu nedenlerle, bizler, mevcut “birlik” faaliyetlerine, doğrudan ya da dolaylı olarak, hiçbir biçimde katılmıyoruz ve desteklemiyoruz.

“Evet beyler, siyasal tercihinizi yapmak zorundasınız; oligarşinin siyasal zoru kafanızda patladığı zaman, çok gecikmiş olacaksınız.

Bizim siyasal yolumuz, gündemdeki anti-oligarşik mücadeleyi, tespit ettiğimiz politik hedeflere yönelik olarak, politikleşmiş askeri savaş temel, demokratik muhalefet tali olmak üzere, her yerde, işçi-köylü ittifakı temeli üzerinde maddi ve fiili örgütlenmemizi, halkın kurtuluş cephesini inşa ederek yürütmek olacaktır.”

Öğrenci Hareketi Üzerine

Bir bütün olarak gençlik konusunun önemli bir parçasını oluşturan öğrenci gençlik, özellikle de üniversite öğrencileri, ülkemiz solunda, sürekli gündemde olmuştur.

Öğrenci gençliğin örgütlenmesi ve mücadelesi, sol örgütlenmelerin, belki de, en temel kadro alanı olarak var olagelmıştır. Ancak her dönemde öğrenci hareketinin, hızla politize olma özelliği ve devrimci mücadeleye kadrosal düzeyde katılım dışında pek az şey yapılabilinmiştir. Ülkemiz solundaki kısır çekişmeler ve revizyonistlerin pasifist tutumları, öğrenci hareketinin kendi içinde taşıdığı olumlu yan (devrimci) ile olumsuz yan (düzene bağlı olma hali) arasındaki çelişki, bu hareketin tutarlı ve sürekli bir örgütlü mücadeleye sahip olmasını engellemiştir.

Eğitim gören kesim olarak, ekonomiden felsefeye, sosyolojiden siyasete, fenden edebiyata kadar her alanda bilgiye ulaşmak durumunda olan bir gençlik kitlesi söz konusudur. Ancak bu kesimin elde ettikleri bilgiyi, nerede ve nasıl kullanacakları sorusu, sadece oligarşik yönetim açısından olumlu olarak yanıtlanabilmektedir. İşte bu durum, kaçınılmaz olarak, hareketin kendi amaçlarının silikleşmesini ya da önemsizleşmesini getirmektedir.

Öğrenci hareketi, özel olarak da üniversite öğrencilerinin hareketi, hızla politize olma koşulları içinde, kendi meşruiyet sınırlarını (yasalar çerçevesindeki hareketini) kısa sürede terk edebilmektedir. Ancak bu terk ediş, sadece nesnel koşulların bir dayatmasının, yani oligarşik yönetimin zor uygulamalarıyla değil, aynı zamanda, bu hareket içindeki unsurların sınıf bileşimlerinin durumuna bağlı olarak, bilinçli

dememek bile, içgüdüsel davranışlarıyla ortaya çıkmaktadır.

Öğrenci hareketinin en temel sorunu da burada somutlaşmaktadır. Pratik olarak ifade edersek, bu sorun, kendisini üniversite düzeyinde “demokratik ve özerk bir üniversite” yaratılması ile böyle bir üniversitede eğitim görenlerin, mezun olduklarında, oligarşinin “eğitilmiş personeli” olmaktan başka bir seçeneklerinin olmaması durumu arasındaki çelişkide ortaya çıkar.

Yine de, bugün amaç, **ÖZERK VE DEMOKRATİK BİR ÜNİVERSİTE YARATMAKTIR.**

Yukarıda ortaya koyduğumuz çelişki, “özerk ve demokratik üniversite” isteminin demokratik bir mücadele sonucu, düzen sınırları içinde ve devrime bağlı olmaksızın elde edilebilir olmasıyla, öğrenci hareketinin demokratik örgütlenmesinin kendi amaçları açısından sınırlılığını belirlemektedir.

Ülkemizde, bir bütün olarak siyasal özgürlüklerin elde edilmesi, yani demokrasi sorunu bulunmaktadır. Bu, demokratik devrim sorunu olarak bütünsel bir örgütlenme ve mücadele sorunu durumundadır. “Özerk ve demokratik üniversite”, bu sorunun bir parçası olmakla birlikte, doğrudan devrime bağlı olmaksızın elde edilebilir değildir. Ancak elde edilenlerin genişletilmesi, sürekli ve kalıcı kılınması, ancak demokratik halk devrimi ile olanaklıdır.

İşte bu durum, pratikte, oligarşik yönetim altında “özerk ve demokratik üniversite” isteminin belli oranda gerçekleşebilir olması ile demokratik halk devriminin uzun bir savaşla gerçekleşmesi arasında, **zamana** bağlı bir farklılık ortaya çıkarmıştır. Devrimimizin olası uzun bir

zamanı kapsayan mücadelesi ile “özerk ve demokratik üniversite” mücadelesinin görece kısa bir zaman kesitini kapsamaması, ikincinin mücadelesinin, oligarşik yönetimin gereksinme duyduğu “eğitilmiş personel” sağlamaya katkıda bulunulmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Bu da, düzenin korunmasının, demokratik mücadele ile desteklenmesi gibi garip bir zihniyetin doğmasına neden olmaktadır.

Somut olarak bu durum, “özerk ve demokratik üniversite” için yürütülen mücadeleye katılanların, birey olarak ya da kitle olarak, başarıya ulaştığı koşullarda “ne yapacakları” sorusunu doğurmaktadır. Mücadelenin akademik, demokratik niteliğinin, böyle bir başarı durumunda, mücadele edenlerin okullarına dönmelerini, “uslu öğrenciler” olarak derslere girmelerini öngördüğü de bir gerçektir. Tıpkı, ücret artışları için grev yapan işçilerin haklarını aldıklarında üretime yeniden başlamaları gibi.

Ancak böyle bir görünüm, ülkemizin demokratik devrim sorununu kavramış ve bu devrim olmaksızın, mücadele ile kazanılmış olsa bile, elde edilen hakların kalıcı olamayacağını bilincine ulaşmış öğrenciler için, daha başlangıçta siyasal mücadeleye geçmekten başka bir seçenek bırakmamaktadır. Bu seçenek ise, evrimci-reformist bir siyasal mücadele anlayışı ile devrimci silahlı-siyasal mücadele anlayışı arasındaki yol ayrımının ortaya çıktığı düzeydir ve daha başlangıç evresinden itibaren varlığını hissettirmektedir.

Revizyonistler ve oportünistler, “banşıl” ya da “reformist” bir siyasal mücadele anlayışlarıyla, öğrenci gençliğin en ileri unsurlarının karşılaştığı bu sorunda belli bir çıkış noktası olarak yaygınlığa sahiptir. Kısa dönemde düzenle her türlü bağlarını keserek devrimci siyasal mücadeleye katılmak yerine, uzun dönemde, düzenle bağlarını koruyarak ve bu arada eğitimini de tamamlayarak, reformist bir siyasal mücadeleye katılma olanağı, böylece, genel bir eğilim haline gelmektedir. Bu eğilim, bizzat revizyonist örgütlerin sürekli ve sistemli çalışmaları ile güçlendirilmektedir. Bu da öğrenci hareketinin kendi akademik-demokratik mücadele hedeflerine ulaşmadan önce “tıkanması”nın nedenidir. 1989 sonlarında üniversite çevrelerinde ortaya çıkan gırgır edebiyatına dayalı protesto afişlerinin kökeni de burada bulunmaktadır.

Bu eğilim varlığını sürdürdükçe ve revizyonistler tarafından özel olarak desteklendikçe, öğrenci hareketi ve örgütlenmesi “belli bir düzey”in ötesine geçemez. Çünkü, böyle bir eğilim ve anlayış, “özerk ve demokratik üniversite” mücadelesi için güçlerin, zaman ve mekan içinde yoğunlaştırılmasını engeller, daha fazla

enerji ile sürdürülmesini frenler. Çünkü, bu eğilim ve anlayış, kendi içinde “uzun dönemli” bir mücadele verilmesi gerektiği düşüncesini yaygınlaştırır ve dolayısıyla eğitimin tamamlanmasını öngörür. “Merkezi öğrenci örgütlenmesi” ya da “federasyon” istemlerinin etkili olmasının nedeni de budur.

Bu eğilim ve anlayış, aynı zamanda, öğrenci hareketi içinde hızlı bir kadrolaşma durumu da yaratmaktadır. Kitlenin bir bütün olarak siyasal kadrolar haline getirilemeyeceği gerçeği, kaçınılmaz bir biçimde en ileri unsurların siyasal örgüt üyeleri olarak kadrolaşmasını getirmekte ve dolayısıyla kitlenin çoğunluğu kendi başlarına kalmaktadır.

Bu nedenledir ki, öğrenci hareketi belirli bir çerçeve içinde sıkışmakta ya da geçmişin basit bir yinelenmesi durumu ile karşı karşıya bırakılmaktadır. 12 Eylül sonrasında, açık devlet terörüne maruz kalmış olan üniversiteler, böyle bir ortamda geniş bir “sessizler kitlesi” üretmektedir. Bu nedenle görev, “özerk ve demokratik üniversite” mücadelesi içinde, bu sessizliği bozmaktır.

Bu görevin yerine getirilmesi, her şeyden önce, “özerk ve demokratik üniversite”nin belirli bir programının oluşturulmasını öngörür. Bunun günümüzdeki somutluğu ise YÖK’e karşı somut alternatif yönetim sisteminin oluşturulmasıdır.

Demokratik hak ve özgürlüklerin, kitlelerin uzun ve zorlu mücadelesi ile elde edilmesi söz konusudur. Bu nedenle, “özerk ve demokratik üniversite” mücadelesi, bir yandan kendi somut programını üretirken, öte yandan buna uygun örgütlenmeleri kurmak zorundadır. Doğrudan öğrenci kitlesine dayanarak ve onların örgütlenmesi olarak kurulacak kurumlar (öğrenci temsilcileri kurumu çerçevesinde), mücadele içinde kendilerini önce **fiilen**, sonra resmen (yasal) kabul ettirebilirler. Bu amaçla, program, –alternatif yönetim sistemi– en geniş kitleyle, üniversite alanlarında tartışmaya açılmalı, nihai haline getirilmesi için demokratik bir platform oluşturulmalı ve bu platformun yönetimi demokratik tarzda oluşturulmalıdır.

Bu somut alternatif yönetim sistemi, bir bütün olarak mücadelenin temel amacı olarak ilan edilirken, bu sistemin her üniversitede oluşturacağı yapılar ve ilişkiler fiilen kurulmalıdır. Bu fiili kuruluş, öğrencilerin kitlesel katılımını içeren konulardan başlayarak geliştirilmelidir. Örneğin, her üniversitede, fiilen ÖTK’ler kurulabilir. Bunların tüm öğrenci kitlesinin katılımıyla oluşturulması ve üyelerinin seçimi, en geniş demokratik ilişkiler içinde gerçekleştirilebilir. Buna bağlı olarak, bu temsilcilerin üniversite ya da fa-

külte yönetimlerince tanınması talebi ileri sürülebilir ve buna paralel olarak, çalışmalar için yönetimden gerekli yer, araç vb. talebinde bulunulur.

Bu mücadelenin belirli bir gelişkinlik düzeyine ulaştığı evrede, ülke çapında temel amacın, bütün olarak gerçekleştirilmesi için birleşik bir kampanya düzenlenebilecektir. Bu amaçla, ülke çapında, öğrenci hareketinin en temel silahı olan boykot ve işgal eylemleri gündeme getirilebilir.

Böyle bir programın pratiğe geçirilebilmesinin en önemli engellerinden birisi de, mevcut öğrenci derneklerinin bir bölümünde egemen olan pasifist ve reformist zihniyet olduğudur. Ancak bu olgu, hiçbir biçimde, bu yönetimlerin değiştirilmesini mücadelenin önüne geçen bir amaç olarak ele alınmamalıdır. Bu yönetimler, mücadelenin bir sonucu olarak kendiliğinden diyebileceğimiz bir tarzda dağılacaktır.

Bu noktaya ulaşırken, öğrenci gençliğin, devrimci siyasal mücadeleye, kitlesel ya da kadrosal katılımı sorunu, açık bir biçimde ortaya konulması gerekmektedir. Oligarşik yönetimin her türlü propaganda ve demagojiyle, öğrenci kitlelerini devrimci örgütlerden uzak tutmaya ve böylece öğrenci hareketinin zayıflatılmasına çalıştığı bir gerçektir. Aynı şekilde revizyonistler de, devrimci siyasal örgütlerden öğrenci kitlelerinin uzak kalması için elinden gelen her şeyi yapmaktadırlar. Bu koşullar altında devrimci bir örgütün öğrenci hareketine ve onun amaçlarına bakış açısını, net biçimde ortaya koyması zorunlu olmaktadır.

Bu zorunluluğun yerine getirilmesinde devrimci siyasal mücadelenin amaçlarının açık bir biçimde anlatılması yanında, öğrenci örgütlenmesinin sürekli ve kalıcılığı ile demokratik işleyişinin kesin güvenceye kavuşturulması şarttır. Bu güvence, devrimci örgüt kadrolarının, pratikte tutarlı bir demokratik davranışlar sergilemeleri ile bağlantılıysa da, başka açık belirlemelerle de desteklenmelidir. Bu amaç, gerekli hallerde, öğrenci dernekleri üyelerinin belirli oranda yönetimde yer almaları karara bağlanabilir. Aynı şekilde, kadın öğrencilerin yönetimde belirli oranda temsil edilmelerini sağlayacak düzenlemelerin yapılması söz konusu olabilir.

“Özerk ve demokratik üniversite”de eğitim görmüş bireylerin, mevcut düzen içinde çalışma olanaklarının sadece oligarşinin elinde olduğu gerçeği, bir an için bile unutulmamalıdır. Ama böyle bir üniversitede eğitim görmüş ve hatta böyle bir üniversitenin oluşturulması için mücadeleye katılmış bireylerin varlığının, demokratik bir ülke yaratma mücadelesinde önemli bir kazanım olduğu da asla unutulma-

malıdır. Onlar ülkemizde demokratik bilincin yaygınlaştırılmasında büyük bir yere sahip olacaklardır. “Özerk ve demokratik üniversite” mücadelesinin başarısından, bu açıdan, en çok yararlanacak olan demokratik halk devrimi olacaktır.

Dünya ve ülke gerçeklerinin bilincine ulaşarak, devrimci siyasal mücadeleye etkin bir biçimde katılmak isteyenler elbette olacaktır. Ve elbette, bu gibi ileri unsurlar örgütlenmek durumundadır ve sayıların artırılması için çalışmak da bizlerin görevidir. Ama hiçbir biçimde, bu görev, öğrenci hareketine katılımın amacı haline getirilemez ve böyle bir amaç haline gelmesine de olanak tanınmaz.

Şüphesiz bunlar yapılırken, her yerde, “özerk ve demokratik üniversite” istemini ileri sürerek, bu istemin sürekli ve kalıcı bir hak durumuna gelmesinin tek yolunun demokratik halk devriminin zaferi olduğunu kitlelere açık biçimde anlatmak zorundayız.

Bu bağlamda, temel amacımız: “BAĞIMSIZ VE DEMOKRATİK BİR ÜLKE İÇİN ÖZERK VE DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE” yaratmaktır.

“Halk iktidarında, bireylerin bilimsel bilgi, gerçek ve demokratik kültür sahibi olmaları ve bunu sürekli olarak geliştirmeleri; toplumsal ve siyasal olaylarla ilgili olarak bilgilendirilmeleri; ekonomik, toplumsal ve siyasal oluşum ve gelişimin yasalarını kavramaları amacıyla, emeğin tüm değerlerin yaratıcısı olduğunun bilincinde, yurttaşlık hakkını koruyan ve kullanan, toplu yaşamının ve üretmenin evrenselliğini bilen özgür bireyler olarak yetişmeleri için, her düzeyde eğitim ve öğretim parasız olacaktır.

Bu amaçla, emperyalizmin dayattığı ve oligarşinin yürüttüğü, tek biçimli ve emirlere kayıtsız şartsız uyan kullar yaratmaya yönelik, ezbere dayalı gerici eğitim sistemi kaldırılacak ve yerine, demokratik, çoğulcu, katılımcı ve üretime yönelik bir eğitim sistemi kurulacaktır (...)

Üniversiteler, gerçek bilimsel ve yönetsel özerkliğe sahip kurumlar haline getirilecektir.

Üniversite öğrencilerinin kendilerine ilişkin konularda söz ve karar sahibi olmalarını sağlamak ve eğitim planlamasına katılımları için, demokratik esaslara bağlı Öğrenci Temsilcileri Konseyleri oluşturulacaktır.”

(THKC/HDÖ Demokratik Devrim Programı'ndan)

"Moskova Duruşmaları"...

"Prag Baharı"...

1989 yılında, küçük-burjuva bakış açısından ve de emperyalist-burjuvazi tarafından, SSCB ve Varşova Paktı ülkelere yöneltilmiş ne kadar "eleştiri" ve "suçlama" varsa, hemen hepsi birbiri ardına "düzeltmekte"dir. Revizyonizmin revizyoncularının bu "tarihsel düzeltme" hareketi, kaçınılmaz olarak, Marksist-Leninistlerin, bu tarihsel olaylar konusundaki değerlendirmelerini, bir kez daha ortaya koymalarını zorunlu kılmıştır.

Her şeyden önce, revizyonizmin, hiçbir biçimde ve hiç bir konuda, doğruya ve gerçeğe ulaşamayacağını, bu nedenle, her söylediğinin mutlak olarak karşı çıkılması gereken hususlar olduğu şeklindeki mantık, kesinkes yanlıştır, anti-diyalektiktir. Nasıl ki, objektif bir küçük-burjuva, nesnel gerçeklere nüfuz edebilirse, revizyonizm de aynı şekilde, nesnel gerçeklere ulaşabilir. Ancak bu, sınırlıdır ve bütün açısından ikincil bir nitelik olarak ortaya çıkar. Ayrıca, revizyonizmin niteliğini, en küçük bir biçimde değiştirmez.

Dün olduğu gibi, bugün de,

revizyonizm, proletarya enter-nasyonalizminin çizgisini silikleştirmiş ve kısa vadeli çıkarlar peşinde koşarak, proleter devrimci hareketin genel çıkarlarını ikincil hale getirmiştir. Bu bağlamda, proletaryanın dünya çapındaki iktidar mücadelesini zayıflatıcı bir etmen durumundadır. Böylece kimi zaman emperyalist politikalarla paralellik arz eden konumlara düşmüştür. Proletaryanın genel çıkarlarının ikincil hale getirilmesi, aynı zamanda, kendilerinin karşı-devrimci olmakla itham edilmelerine de yol açmıştır.

Revizyonizm, sosyalizmin dünya çapındaki zaferi perspektifine sahip değildir ve bu bağlamda yapılmış bir değerlendirmesi bulunmamaktadır. Onların "global" olduğunu iddia ettikleri tüm perspektifi, sadece, kısa dönemli sorunlarla ilgilidir. Bununla ilgili tüm ideolojik beyanları da, bunların "tutarlı" olduğunu göstermek içindir.

Şüphesiz revizyonizmin sahip olduğu "tutarlılık" ya da "mantıklılık"ten söz edilebilir. Ancak bunlar, onların kendi uy-

gulamalarının yarattığı iç zorunluluğun ifadesidir. Dolayısıyla, sadece, kendi hatalarının neden kaçınılmaz olduğunu tanıtlar.

Bu açıdan, revizyonizmin "mantık"ı sadece, bu politikaların benimsemesi ile ortaya çıkan ve salt benimseyenler için var olan "mantık" durumundadır. Eğer onların bakış açısını benimsemiş durumdaysanız, yapacaklarınız onların yaptıklarından farklı olmayacaktır. Bu nedenle revizyonizmin kendi iç mantığının getirdiği olguları, bunlardan yalıtık olarak ele almak ve değerlendirmek, hiç bir biçimde gerçeğe ulaşmayı sağlamayacaktır. Bu konuda en tipik olay, Ekim Devrimi'nden bugüne geçen yetmiş üç yıl içinde yaşanmış çeşitli olaylar karşısındaki revizyonist tutumlarda ortaya çıkmıştır. Bunları "tarihsel hataların ve haksızlıkların düzeltilmesi" yönündeki tutumlarında açık biçimde görmek olanaklıdır.

Moskova Duruşmaları

Proletarya partilerinde mut-

lak bir homojenlik aranmakla birlikte, her üyenin istediğini, istediği gibi ortaya koyduğu bir durum da kabul edilmez. Parti üyeleri, her olay karşısında aynı düşüncelere sahip olması, şüphesiz beklenen ve istenilen bir durum olarak kabul edilemez. Gelişen olaylara ilişkin olarak, partinin genel çizgisine bağlı tarzda farklı değerlendirmeler ve yaklaşımların ortaya çıkması, son derece doğaldır. Üstelik proletarya partisi içinde, bu tür farklılıklar ilerlemenin önemli bir aracı olmak durumundadır da.

Ancak, bu, proletaryanın partisi saflarında sapmaların ortaya çıkmadığı ya da çıkmayacağı demek değildir. Burjuva ideolojisinin proletarya saflarındaki etkisinin bir ürünü olarak ortaya çıkan sapmalar, parti içinde ve parti tüzüğüne bağlı olarak ele alınır ve etkisizleştirilir. Genel olarak “ideolojik mücadele” konusu olan bu etkisizleştirme faaliyeti, doğru çizginin savunulmasının da bir aracı durumundadır.

Genel olarak insandan bağımsız ve insan tarafından üretilmemiş hiçbir düşünce mevcut değildir. Bu nedenle proletarya partisi saflarında ortaya çıkan her sapma, aynı zamanda, somut insanlara tekabül eder. İdeolojik mücadele, somut parti üyeleri tarafından sapma içindeki somut parti üyelerine karşı sürdürülür.

Her zaman bu mücadele, sapma içindeki üyelerin ikna edilmesiyle sonuçlanmayabilir. Bir sapmanın etkisizleştirilmesi, niteliklerinin sergilenmesi ve sonuç olarak partinin doğru çizgisinin egemen kılınması, sapmış bireylerin ikna edilmesiyle gerçekleşmeyebilir. Bu açıdan proletarya partisi içindeki sapmaların etkisizleştirilmesi, doğrultulması, aynı zamanda bireylerin düzeltilmesi olarak anlaşılabilir.

Proletarya partisi geleceğini

tehlikeye atmaksızın, sapma içindeki unsurların parti içindeki faaliyetlerini uzun süre sürdürmelerine göz yumamaz ve tartışmaları sonsuza kadar sürdüremez. Bu açıdan belirli bir ideolojik mücadele sonucunda sapmaların etkisizleştirilmesine paralel olarak, sapma içindeki bireylerin ideolojik eğitimlerini ciddi bir biçimde yeniden düzenler. Ama böyle bir eğitimin ideal bir yöntemi bulunmadığı gibi, başarısı da mutlak değildir. Dolayısıyla partiye aykırı görüşlerin, parti içinde ve parti olanaklarıyla savunulmasının önlenmesi gerekli olmaktadır. Bu önlem, proletarya partilerinin tüzüklerinde açık biçimde yer alan disiplin işlemleriyle alınmaktadır.

SBKP'nin tarihi, Lenin'in deyişiyle, oportünizme karşı amansız bir mücadelenin tarihidir. Bolşevik Parti, bu mücadele içinde gelişmiştir ve Leninizm bu mücadele içinde şekillenmiştir.

İşte “Moskova Duruşmaları”nın sanıkları, böyle bir tarihsel süreçte yer almış ve etkin görevler üstlenmiş parti yöneticilerinden oluşmaktadır. Dolayısıyla onların tüm tarihsel geçmişleri ve bu süreçteki dönüşümleri ve sapmaları ele alınmaksızın doğru bir değerlendirme yapılması olanaksızdır.

“Moskova Duruşmaları”nın en popüler kişileri olan Zinovyev, Kamanev, Buharin ve Troçki, Bolşevik Parti tarihinde otuz yılı aşkın süre çeşitli sapmalarla birlikte tanımlanabilen insanlardır. Bunlara karşı, başta Lenin olmak üzere, tüm Bolşevikler amansız bir ideolojik mücadeleyi otuz yıl süreyle sürdürmüşlerdir.

Bugün, en bağınaz Stalin düşmanları bile, bu mücadelede Stalin'in Lenin'in yanında yer aldığını inkâr edememektedirler. Stalin'in Genel Sekreterliği'nin ilk on yılı bu kişilerin çeşitli sapmalarına karşı yoğun

bir parti içi mücadeleyle geçmiştir. Bu mücadele sürecinde Stalin'in herhangi bir biçimde ideolojik sorunları “zor” yoluyla çözümlenmeye çalıştığını gösteren tek bir olay bile bulunmamaktadır.

Parti saflarındaki sapmalara karşı “zor” yönteminin dışlandığı bir ideolojik mücadele için belirli evresinde, bizzat Lenin'in formüle ettiği biçimde “hizipçilik” yasaklanmıştır. Buna rağmen kendisine “muhalefet” adını veren bir kısım Parti üyeleri, ideolojik mücadele paravanası altında “hizipçi” faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Parti kararlarına aykırı olarak bu faaliyetlerini sürdürmelerinde, geçmiş dönemdeki mücadelelerinden elde ettikleri saygınlık etkili olmuştur.

Geçmişten gelen büyük bir prestije sahip “muhalefet” önderleri, parti çizgisine aykırı düşüncelerini uzun yıllar korumuşlar ve bu doğrultuda faaliyette bulunmuşlardır. Sonuçta, parti üyeliğinden kesin olarak ihraç edilmeleri gündeme gelmiştir. (Bu ihraç kararlarının bile nasıl bir güçle alındığı, tarihi belgelerde yer almaktadır.)

Marksist-Leninist bir partinin, böylesine uzun ve zorlu bir ideolojik mücadele sürecinde ikna edemediği üyelerini, kendi saflarından uzaklaştırması kadar doğal hiçbir şey yoktur. Bu açıdan “muhalefet”in SBKP'den ihraç edilmeleri hiçbir biçimde eleştiri konusu yapılamaz.

İşte bu ihraç kararlarından sonra başlayan süreç, “Moskova Duruşmaları”nı ortaya çıkarmıştır. Bir başka deyişle, “siyasal bir muhalefetin devlet zoruyla ortadan kaldırılması” olarak eleştirilen ve “suçlanan” olaylar, bu ihraç kararlarının alınmasından sonraki döneme ilişkin olup, söz konusu olan kişiler, artık “partisiz” unsurlar durumundadır. Dolayısıyla “Moskova Duruşmaları” sanı-

kları SBKP üyeleri değildir. Sahip oldukları tek şey, eski dönemdeki mücadeleden gelen saygınlıklarıdır.

“Muhalefet” mensupları, partiden ihraç edildikten sonra, parti üyeleri üzerindeki prestijlerini kullanarak ilişkilerini sürdürmüşlerdir. Böyle bir durum karşısında, proletarya partisinin, kendi birliğine ve işleyişine karşı dıştan yapılan müdahaleleri hoş görmesi beklenemez ve bunlara kayıtsız kalması istenemez.

“Muhalefet” yöneticileri, her türlü uyan ve eleştiriye rağmen, faaliyetlerini durdurmamışlardır. Bu bağlamda bulunan ilk çözüm yolu, Troçki’nin yurt dışına sürgün edilmesi olmuştur. Ancak bu da, partiden ihraç edilmiş unsurların faaliyetlerini engellemeye yetmemiştir. Oysa “sürgün”, SBKP “muhalefeti”ne karşı kullanılacak son seçenek olarak ortaya çıkmış bulunuyordu. İşte bunun etkili olmaması sonucu “muhalefetin”, fiziki olarak etkisizleştirilmesi gündeme gelmiştir.

Marksist-Leninist partiler, saflarında ortaya çıkan ideolojik sapmaları zor yoluyla düzeltmeyi hiçbir zaman düşünmemişlerdir. Aynı şekilde, ideolojik sorunların çözülmesinde “ceza mahkemeleri”ni, bir çözüm yeri olarak kabul etmezler. Ancak ortada yıllarca sürmüş bir ideolojik mücadele söz konusu olmaktadır ve bu mücadeleyle düzeltilememiş sapmaların sahipleri, parti çizgisine aykırı faaliyetlerinden dolayı ihraç edilmişlerdir. Bu düzeyden sonra, onların partiye yönelik tutum ve davranışları, tüm SSCB yurttaşları için geçerli olan kurallara göre ele alınmak durumundadır.

“Moskova Duruşmaları”, karşı-devrimci faaliyetlerde bulunulduğu gerekçesi ile açılmış davaların ürünüdür. Bu karşı-devrimci faaliyetler arasında,

Leningrad parti yöneticisi olan Kirov’un öldürülmesi gibi “cinayet” ithamı bulunduğu gibi, emperyalist ülke ajanlarıyla görüşmek ve işbirliği yapmak gibi “ajanlık” ithamları da bulunmaktadır.

Her şeyden önce davanın görüldüğü mahkemenin meşruiyeti, her türlü tartışmanın dışındadır. “Muhalefet”in bu tür bir ceza mahkemelerinde yargılanmaları için yeterince kanıt olup olmadığı, sadece hukuki bir sorun olarak vardır.

“Muhalefet”in kendisini hiçbir yasal ya da ahlâki ilkeye ya da kurala bağlı saymadığı da bir gerçektir. Böyle bir hareket karşı başka “seçenekler” bulunup bulunamayacağı, sadece SBKP’ye ve Stalin’e bağlı olmayacağı iyi kavranılmak zorundadır. Başka “seçenekler”in bulunup bulunmayacağına “Muhalefet”i dışlayarak ya da onların, hiçbir ilkeye ve kurala bağlı olmaksızın, dışardan partiye “müdahalede” bulunmalarının üstünden atlayarak tarihsel olaylar hakkında yargıda bulunmak kesin olarak kabul edilemez.

Başka bir bağlamda ifade edilmiş olsa bile, “şeytanla bile ittifak kurma”dan söz eden bir “muhalefet” için mahkeme kurulmasında, kendilerinin hiçbir sorumluluğu bulunmadığını ileri sürmek, diyalektik materyalizmin yeterince kavranmadığını (ya da reddedildiğini) gösterir.

Haberleşme ve ulaşım olanaklarının sınırlı olduğu geniş bir ülkede “muhalefet” mensuplarının sıkı bir denetim altında tutulabilirliğinin sınırları da iyi hesaplanmak zorundadır. Emperyalist kuşatma altında ve emperyalistler arası uzlaşmaz çelişkilerin askeri plana yansımı durumun da olduğu koşullarda, otuz yılı aşkın bir süreyi kapsayan ideolojik ve politik bir mücadele yaşandıktan sonra, sapmaların doğrul-

ması için her türlü olanağın ortadan kalkmış olduğu açık bir gerçektir. Bu ortamda, Stalin ve SBKP’nin, başka hangi yöntemleri kullanabileceği sorusunun, tarihin bugüne kadar yaşanmış tüm deneyimlerinde yanıtlanabilecek veriler bulunmamaktadır.

Lenin, 1920’lerin başında, “muhalefet” henüz son halini almamışken yaptığı uyarıların zaman içinde dikkate alınmadığı da görülmüştür. Özellikle sendikalar konusunda meydana gelen tartışmalar boyunca Lenin, sürekli olarak “muhalefet”i “partisiz kitlelere oynamak”la suçlamış olması ve “partisiz kitlelere”, partiye karşı bir hareket yaratmak amacıyla ajitasyon ve propaganda yapılması karşısında gösterdiği sert tepki önemsenmemiştir.

Lenin, “muhalefet”in tutumunu “*partisizler kitesine oynamak ya da bu kitleyle flört etmek*” olarak tanımladıktan sonra şöyle yazmaktadır:

“... bu da Marksizmden, aynı derecede, temelden uzaklaşmak demektir.

Marksizm şunu öğretir: işçi sınıfının siyasal partisi, yani komünist parti, proletaryanın ve bütün emekçi kitlelerin öncüsünü toplayıp birleştirebilecek, eğitebilecek ve örgütleyebilecek tek partidir, bu kitlelerin kaçınılmaz küçük-burjuva yalpalamalarına ve proletarya içindeki kaçınılmaz dar lonca geleneklerine ve depresmelere ya da lonca önyargılara karşı çıkabilecek ve tümüyle proletaryanın bütün birleşik eylemlerini yönetebilecek, yani siyasal olarak proletaryayı yönetebilecek ve onun aracılığıyla bütün emekçi kitlelere kılavuzluk edebi-

lecek tek partidir. Başka türlü, proletarya dik-tatörlüğü olanaksızdır.”¹

Lenin, bu belirlemelerinden sonra, tartışmaların kapatılmasından yana olmadığını söyleyerek şöyle yazar:

”Ancak teorik tartışma başka şeydir, partinin siyasal çizgisi, siyasal mücadele başka bir şeydir. Biz, bir tartışma kulübü değiliz.”²

1921-22 yılında ortaya çıkan sapmalar böylece belli oranda etkisizleştirilmişti. Ama “muhalafet” yine de, partisziz kitlelere oynamaktan vazgeçmemiş ve 1930’larda yeniden parti-karşı hareketini yükseltmiştir. Bu durum karşısında daha nelerin yapılabilineceğini söylemek, sanırım, o kadar kolay bir iş değildir.

56 Macar Ayaklanması

1956 Macar ayaklanması da, son yılın en çok sözü edilen olaylarından birisiydi. Ve revizyonizmin revizyoncularının tam olarak anlaşamadıkları belki de tek konu durumunda görünüyordu.

1956 Macar ayaklanması, başlangıcı, gelişmesi ve Kızıl Ordunun müdahalesi düzeyinden ele alındığında, sözcüğün gerçek ve tam anlamında karşı-devrimci hareket olarak tanımlanabilir. 1956 ayaklanmasının gelişimi, kendi niteliğini daha açık biçimde ortaya koymuştur. Kızıl Ordunun müdahalesi sırasında İmre Nagy’nin emperyalist ülkelerden askeri yardım istemesi, karşı-devrimci niteliğini en açık biçimde göstermektedir.

Bu gerçeklere rağmen, 56 Macar karşı-devrimci ayaklanmasının bir “halk hareketi” olduğunu iddia edenler de bulunmaktadır.

Asıl içeriğini proleter bir iktidar karşısında, küçük-burjuvazinin tutumunda bulan bu

ayaklanma, kollektif mülkiyete karşı burjuvakapitalist mülkiyeti yeniden kurma girişimi olarak özel bir yere de sahiptir. SSCB’de değişik dönemlerde ortaya çıkan küçük-burjuva karşı-devrimci hareketleriyle benzerlikleri ve ayaklanmanın daha ilk gününde Polonya ayaklanmasına yapılan atıflar, bu niteliğini her düzeyde açıkça ortaya koymuştur. Ayaklanmanın bu karşıdevrimci niteliği, bugün, revizyonistlerin tam bir fikir birliğine varamalarının da nedenidir.

56 Macar karşı-devrimci ayaklanmasının “halk hareketi” olduğunu iddia edenler sadece emperyalistler ve ayaklanmayı düzenleyen küçük-burjuvalar değildir. Kendisini “solcu” olarak gören bazı “bi-reyleşmiş bireyler”de, Macar karşı-devrimini “kutsamak”ta, emperyalistlerle neredeyse yarış etmektedirler. Öyle ki, ayaklanma başlangıcından Kızıl Ordu müdahalesine kadar geçen süre içinde silahsız Komünist Parti üyelerinin “halk” tarafından linç edilmelerini, büyük bir “devrimci eylem” gibi sunabilenler ortaya çıkmıştır. Bunun tipik ifadelerini haftalık fasiküller halinde yayınlanan “Sosyalizm (!) Ansiklopedisi”nde bulmak olanaklıdır. Bu zihniyetler tipik bir küçük-burjuva zihniyetine denk düşmektedir ve son tahlilde, burjuvazinin, proletaryaya ve proleter devrimcilere karşı duyduğu sınıf kininin bir ifadesidir. Bunu uzun uzun anlatmaya da gerek bulunmamaktadır.

“68 Prag Baharı”

Revizyonizmin 1989 yılı içinde “düzelttiği” tarihsel “hata” da, 1968 yılında SSCB ve diğer Varşova Paktı ülkelerinin Çekoslovakya’ya yaptıkları “müdahale” olmuştur.

Birbiri ardına yeni yöneticilerin işbaşına geldiği Doğu-Av-

rupa ülkeleri, birbiri ardına Çekoslovakya halkından “özür” dilemişlerdir. Doğal olarak bu yapılırken, revizyonist politikalara ve bu politikaların bir sonucu olan “müdahale” nin nedenlerine hiç değinilmemiştir. Üstelik 1968 yılındaki “resmi” gerekçelere de hiçbir atıf da yapılmamıştır.

“68 Prag Baharı” olarak emperyalist yayın organlarının yıllarca propagandasını yaptıkları ve küçük-burjuva “sosyalistleri” tarafından yüceltilen olaylar, asıl olarak modern revizyonizmin aldığı bir dizi “karar”la bağlantılıdır. Bu nedenle revizyonist “kararlar” değerlendirilmeksizin ele alınamaz.

SBKP’nin 20. Kongre’si ile birlikte açığa çıkan modern revizyonizm, 1960 başında yaptığı belirlemelerle “sosyalist” ülkelerde “antagonist sınıfların bulunmadığı”nı, dolayısıyla “sınıf mücadelesinin artık geçerli” olmadığını söyleyerek “halkın devleti”nin ortaya çıktığını ilan etmesiyle başlayan süreç, “68 Baharı”nı ortaya çıkarmıştır.

1965 yılında Demokratik Alman Sosyalist Birlik Partisi (SED) teorisyenleri tarafından formüle edilen “pazar sosyalizmi”, en geniş biçimde Çekoslovakya’da uygulamaya sokulmuştur. 1967 yılında diğer Doğu-Avrupa ülkelerinde terk edilmeye başlanan uygulamalar, Çekoslovakya’da partinin her yönden geliştirdiği biçimde sürdürülüyordu.

Çekoslovakya’daki uygulamanın bir yanı ekonomik olarak emperyalist ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesiyle, diğer yönü, ülke içindeki çeşitli kesimlerin örgütlenmesine olanak tanınması olmuştur. Özellikle ÇKP’ nin en geniş kitleyi oluşturan küçük-burjuvaziye (“partiszizler kitleleri”) karşı tutumu, deyim yerindeyse “hoşgörüsü”, artan oranda uygulamanın küçük-burjuva temele kay-

masını getirmiştir.

Bunlar son derece doğal gelişmeleri ve SBKP revizyonistlerini fazlaca da etkilemiyordu. Çünkü, “tezler”in içeriği böyle bir gelişmeyi öngörüyordu ve hatta bunu amaçlıyordu. (Bugün, Gorbaçov’un “perestrojka”sıyla, bu amacın, açık biçimde, hemen hemen herkes tarafından görüldüğünü söyleyebiliriz.)

SBKP revizyonistlerini asıl “kaygılandırıcı”yan, ÇKP yönetiminin küçük-burjuvaziye, “geriğinden çok” hoşgörülü davranması ve emperyalist ülkelerle geliştirdiği ilişkiydi. Özellikle emperyalist ülkelerle geliştirilen ekonomik ilişkiler ÇKP yönetiminin SBKP’nin “kararlarına” daha az boyun eğmesini getirmekteydi. (Aynı durum Romanya için 1970 sonrasında ortaya çıkmıştır.)

İşte bu durum, Çekoslovakya “müdahalesi”nin nedeni olarak ortaya çıkmaktadır, ve her şey buna göre biçimlendirilmiştir. Bir başka deyişle, SBKP’yi asıl rahatsız eden şey, ÇKP politikasının, Varşova ve COMECON ilişkilerinden uzaklaşma anlamına gelmesidir. ÇKP yönetimindeki Çekoslovakya’nın emperyalist ülkelerle artan bir ilişki içine girmesine paralel olarak SBKP denetiminden uzaklaşması, kesinkes bir “disiplin” sorunu yaratmaktaydı.

Çekoslovakya “müdahalesi”, kesin olarak SBKP revizyonizminin ürünüdür ve kendi ürününü, belli bir zarar verme noktasında yok etmesi demektir. ÇKP’nin, SBKP’nin uygulamaları sonuçlandırmasını istemini reddetmesi üzerine başlayan “müdahale”, tüm parti yönetiminin değiştirilmesini en yakın hedef olarak almış ve buna yönelmiştir.

SBKP revizyonizminin 68 Çekoslovakya “müdahalesi”, onun kendi “tezleri”yle oluşturulmuş bir hareketi yok eder-

ken, temel amaç olarak, ortaya “sosyalist blokta disiplini yeniden tesis etmeyi” koyuyordu. Bu açıdan “müdahale”, her yönden revizyonizme ilişkindir.

Bu bağlamda, revizyonizmin kendi mantığına göre uygun bir eylem olarak ortaya çıkan “müdahale”, temelindeki revizyonizm kavranılmadığında, boş ve anlamsız gelebileceği gibi, “soyut ahlâk” tartışmalarını sürekli kılmaktan başka bir işe de yaramayacaktır.

SBKP revizyonizmi, “müdahale” sonrasında, temel tez olan “pazar sosyalizmi” üzerine tek bir eleştiride bulunmamıştır. Söylenen, sadece ÇKP yönetiminin “kötü niyetli kişiler” olduğu, uygulamaların “istismar ettikleri” ve “zamanlamada hata” yapıldığı şeklinde taktik niteliktedir.

Çekoslovakya “müdahalesi” revizyonizmin, sosyalizmin inşa sorunlarında, kapitalist pazar ilişkileri dışında bir başka perspektife sahip olmadığını gösteren ilk açık örnektir. Bir başka deyişle, revizyonist politikaların iflasının ifadesidir. Bu nedenle, günümüzde, revizyonizmin revizyoncularının, sırayla “özür” dilemeleri, bu politikalarda ısrarlı olunduğunun bir kanıtıdır.

Kısacası, Çekoslovakya “müdahalesi” revizyonizmin yeni ekonomi-politikalarının iflasının açıkça onaylanmasından başka bir şey değildir. Ve bu bağlamda, bu politikanın uygulanmasından bir dönem için vazgeçtiklerini gösterir. Bu gerçekler ortaya konulmadan, “müdahale”yi değerlendirmek, soyut hümanizmin bakış açısından daha öteye geçemez.

Çekoslovakya “müdahalesi”, aynı zamanda, revizyonist politikaların, kendi içinde, sürekli olarak bunalımlar ürettiğinin ve her bunalımın onları, birbiri ile çelişen kararlar almaya zorladığının da bir kanıtıdır.

Burada ele aldığımız üç

olayın açık biçimde ortaya koyduğu gerçek, bu ülkelerde, revizyonist yönetim altında, küçük-burjuvazinin artan oranda güçlendiğidir. Bu, proletarya iktidarlarının küçük-burjuvazi tarafından sürekli olarak zorlanacağı ve proletarya diktatörlüğünün karşısına “genel demokrasi” ilkelerinin konulacağı demektir.

“Bunlar (küçük-meta üreticileri) proletaryayı dört bir yandan bir küçük-burjuva ortamıyla çevirirler. Bunu ona içerirler, bununla onun moralini bozarlar, sürekli olarak proletarya içinde küçük-burjuva karaktersizliğine düşmelere, dağılmaya, bireyciliğe, kimi coşkunuğa ve kimi de cesaretsizliğe neden olurlar. Proletaryanın siyasi partisi içinde, buna karşı koymak, proletaryanın örgütleyici rolünü (zaten bu onun baş rolüdür) doğru, başarılı ve zafere ulaşıcı biçimde gerçekleştirmek için en sıkı merkezçilik ve disiplin zorunludur. Proletarya diktatörlüğü, eski toplumun güçlerine ve geleneklerine karşı sert bir savaşımdır, kanlı ve kansız, zoraki ve barışçı, askeri ve ekonomik, eğitsel ve yönetsel bir savaşımdır. Milyonların ve milyonların alışkanlığının gücü korkunç bir güçtür. Demirden ve savaşımla çelikleşmiş bir parti olmaksızın, söz konusu sınıf içerisinde onurlu olan herkesin güvenini kazanmış bir parti olmaksızın, yığınların ruhsal durumunu izlemesini ve etkilemesini bilen bir parti olmaksızın, böyle bir savaşımla başarıyla yürütmek ola-

naksızdır. Merkezileşmiş büyük burjuvaziye yenmek, milyonlarca ve milyonlarca küçük-mülk sahibini 'yenmekten' bin kez daha kolaydır; çünkü bunlar, hergünkü günlük, farkedile-

meyen, kavranamayan parçalayıcı çalışmalarla, burjuvazinin gereksediği, burjuvazinin iktidannın yeniden kurulmasına yarayan sonuçları yaratır. Proletarya

partisinin demir disiplini (özellikle proletarya diktatörlüğü sırasında) en ufak ölçüde bile zayıflatan kimse, gerçekte proletaryaya karşı burjuvaziye yardım eder."³

¹ Lenin: RKP ' . Kongresinin Sendikalist ve Anarşist Sapma Üzerine Ön Karar Tasansı.

² Lenin: Pravda, No: 68, 1921.

³ Lenin, "Sol" Komünizm, s. 38-39